7870

CITIȚI „DREPTATEA", TRIBUNĂ DE LUPTĂ ÎMPOTRIVA COMUNISMULUI !

Director
PAUL LĂZĂRESCU
Redacția și Administrația
Calea Victoriei, Nr. 133, et. 2
Cont virament la BNR Sucursala Municipiului București nr. 45.10.50.11.0060
4 pagini — 2 lei

Dreptatea

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC
creștin și democrat

ANUL XXII
(Seria a IV-a nr. 232)
SÎMBĂTĂ
10 noiembrie 1990

COMUNICAT

In legătură cu evenimentele din Republica Moldova (Basarabia) Partidul Național Țărănesc — Creștin și Democrat — (P.N.Ț.-C.D.) declară următoarele :

1. Istoria Basarabiei, străvechi pămint românesc, este scăldată de singele vărsat de populația din acest teritoriu pentru apărarea ființei naționale a poporului român.

Anul 1812 — cind pentru prima dată Basarabia a fost ruptă din trupul țării — 1856, 1878, 1918 și 1940, tragediile din perioada ocupației staliniste, marchează doar citeva din momentele cele mai dramatice ale acestei populații.

2. Partidul nostru, născut cu peste 100 de ani in urmă pentru a conduce lupta de eliberare națională a românilor din Transilvania și Bucovina, iar intr-o perioadă ulterioară lupta tuturor românilor, n-a acceptat niciodată politica forței care a dus la răpirea de teritorii din trupul țării. Chiar sub teribila ocupație militară sovietică de după cel de al doilea război mondial, Iuliu Maniu, conducătorul martir al acestui partid și al poporului român, a rămas ferm pe poziția susținută public că Basarabia și Bucovina de Nord sint teritorii românești, poziție inatacabilă sub aspect moral și juridic.

3. Pactul de agresiune Molotov — Ribbentrop din 23 august 1939 și Protocolul său secret prin care se rupea pentru a treia oară Basarabia din teritoriul românesc au fost declarate de marile puteri, inclusiv de către SUA și Anglia, prin Carta Atlanticului și recent chiar de către conducerea URSS ca nule și neavenite.

De altfel, potrivit dreptului internațional in vigoare in 1939 și 1940, cind s-a decis și a fost acaparată din nou Basarabia și răpită pentru prima dată de URSS Bucovina de Nord prin amenințarea cu folosirea forței, această acaparare este total ilegală.

4. Profundele transformări democratice actuale arată că formele de imperiu prin care popoare întregi sint ținute impotriva voinței lor intr-un conglomerat etnic eterogen și silnic sint complet anacronice. Acestor forme de dominație străină le-a sunat de fapt de mult ceasul. Națiunile respective trebuie să fie lăsate să-și exercite liber dreptul la autodeterminare pină la separarea de asemenea imperii.

Acest principiu este valabil și pentru Basarabia și Bucovina de Nord.

5. Este, insă, esențial ca un astfel de proces să se realizeze fără folosirea forței, exclusiv pe cale pașnică. Exemplul unificării celor două Germanii, ca și tendințele din alte părți ale lumii — cele două Coree sau cele două Yemenuri — constituie fapte de importanță istorică in sensul celor de mai sus.

De altfel, Actul final de la Helsinki asupra securității și cooperării in Europa admite că modificarea de frontiere in Europa se poate efectua dacă mijloacele folosite sint pașnice. Această prevedere constituie o bază juridică valabilă de o importanță capitală in aceste imprejurări.

6. Intregul proces de integrare a Europei, in general, și de democratizare a Europei de Est, in special, conduce la apropierea dintre popoare, la permeabilizarea frontierelor, la dispariția izolării nefirești dintre popoarele de aceeași origine și credință, cu aceeași istorie și același destin.

7. Ținind seama de cele de mai sus și de rolul președintelui URSS domnul Mihail Gorbaciov, in democratizarea și eliberarea popoarelor din Europa de Est, in stabilirea suveranității republicilor unionale asupra propriilor teritorii și populații, orice act contrar acestor tendințe trebuie respins cu toată hotărirea. Incitarea la separare a unor grupulețe etnice nesemnificative, cum sint găgăuzii — care nu reprezintă decit 3% din populație — la ură pe criterii de rasă sau naționalitate, la știrbirea integrității teritoriale și a unității politice a Republicii Moldova, folosirea forței sau a amenințării cu forța, a altor manevre dubioase, pentru a impiedica procesul spre autonomie și independență, constituie acțiuni inacceptabile, contrare spiritului democratic, periculoase pentru pace.

P.N.Ț.-C.D. le respinge categoric, atit din motive morale, de principiu, cit și din motive de interes național românesc.

8. Românii, popor profund creștin, nu nutresc sentimente ostile față de nici un alt popor — și mai ales față de cele din jur, toate acestea fiind și ele creștine — cu care ințelege să trăiască in relații de bună vecinătate. Acest imperativ se aplică cu deosebire și relațiilor cu poporul rus. Dar ca astfel de relații să poată să se dezvolte este nevoie de respect față de adevăr privind istoria Basarabiei și a Bucovinei de Nord, originea românească a populației din aceste teritorii, cu consecințele firești inevitabile ce decurg de aici — unitatea pe o asemenea bază.

Evenimentele istorice exterioare la care asistăm, prin prăbușirea comunismului totalitar impotriva căruia P.N.Ț.-C.D. a luptat cu cea mai mare hotărire și a dat atitea jertfe, a creat condițiile pentru realizarea aspirațiilor de unitate ale intregului popor român.

CONDUCEREA
PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC
— Creștin și Democrat —

CĂTRE POPORUL ROMÂN

După secole de suferințe creștinește indurate, prin jertfele sale, poporul român a infăptuit, in anul 1918, MAREA UNIRE a tuturor românilor, in vechile hotare ale DACIEI strămoșilor noștri, ideal către care au năzuit zeci și sute de generații.

După Unire, in anul 1923, România a adoptat o Constituție care, la acea dată, a fost una din cele mai inaintate constituții europene, intruchipind idealurile democrației, ale respectului pentru libertățile și drepturile omului, ale promovării și apărării demnității umane.

Prevederile acelei Constituții au stat la baza progresului politic, spiritual și economic realizat in perioada interbelică.

Vicisitudinile istoriei au condamnat poporul român să cadă sub influența nefastă a totalitarismului și dictaturii, cu consecința inlăturării din viața societății a prevederilor Constituției din 1923, cu urmări dezastruoase pentru destinele poporului român.

Instaurarea comunismului in România, prin forța armelor străine, și nu prin voința poporului român, a fost urmată de cea mai lungă și intunecată noapte din istoria poporului nostru.

A urmat o crincenă robie. In această perioadă dușmanii poporului român au urmărit și, din nefericire, intr-o măsură importantă au reușit, nu numai să ne jefuiască bogățiile, dar au sleit și forțele spirituale ale poporului nostru, inclusiv puterea credinței in adevărurile și morala creștină.

Prin jertfa lor din decembrie 1989, copiii și tinerii au antrenat intregul popor român la luptă, nu numai impotriva dictaturii clanului ceaușist, dar și, indeosebi, impotriva dictaturii partidului comunist, care se autoproclamase unica forță conducătoare a nefericitului popor român.

In mod ipocrit, comunismul a oferit așa zise constituții, ale căror prevederi, lipsite de orice garanții reale, erau permanent incălcate de deținătorii puterii, unica și permanenta lor preocupare fiind terorizarea și distrugerea ființei poporului român, in scopul păstrării și consolidării privilegiilor lor, obținute prin exploatarea poporului român, secătuirea bogățiilor țării și uzurparea instituțiilor noastre democratice.

Partidul Național Țărănesc — Creștin și Democrat, care in ultimii o sută de ani a participat efectiv la realizarea marilor infăptuiri ale poporului român, consideră ca o sfintă datorie a sa de a-și aduce aportul in lupta pentru instaurarea unei adevărate democrații in România, pentru reevaluarea ideilor de libertate, dreptate și demnitate umană — și la procesul de elaborare și adoptare a legii fundamentale a societății românești, Constituția României.

In acest scop, in cadrul departamentului Constituție și legislație al P.N.Ț.-C.D. a fost constituită comisia pentru redactarea proiectului de Constituție. La elaborarea acestui proiect s-au avut in vedere cele mai inaintate constituții in vigoare, in cele mai democratice și avansate state din lume. S-a ținut seama, insă, de trăsăturile ce caracterizează, in prezent, societatea românească, după aproape 45 de ani de dictatură comunistă.

Pentru promovarea și apărarea principiilor democrației, ale libertăților și drepturilor omului și cetățeanului, in prezentul proiect s-au inclus prevederi menite să constituie un sistem juridic de garanții prin care să se infăptuiască, real și in viața de fiecare zi, pentru fiecare cetățean, aceste supreme valori umane.

S-au introdus, de asemenea, norme menite să repare, pe cit posibil, gravele prejudicii suferite pe diferite planuri de cetățenii țării noastre, in timpul dictaturii comuniste.

Aplicind riguros principiul fundamental al separațiunii puterilor in stat, s-a urmărit crearea cadrului constituțional pentru realizarea unui stat de drept care să impulsioneze formarea societății civile și să ocrotească existența și dezvoltarea ei viitoare.

In acest scop s-au introdus prevederi pentru restabilirea drepturilor incălcate ale țărănimii și ale celorlalte straturi sociale care constituie baza firească, trecută și viitoare, a societății românești.

S-a mai urmărit crearea cadrului constituțional pentru reafirmarea și consolidarea dreptului de proprietate individuală, ca temei economic și izvor al tuturor celorlalte drepturi și libertăți, neființd de conceput libertatea fără proprietate. Numai pe aceste căi se va putea ajunge la realizarea trecerii către o adevărată economie de piață, fundamental diferită de sistemul economiei centralizate și dirijate, specifică sistemului comunist, totalitar. Experiența istorică a demonstrat că economia totalitară comunistă, bazată pe ficțiunea proprietății colective, de stat sau de grup, dirijată de la centru, distruge toate structurile firești și libere ale societății, constituindu-se intr-un instrument de inrobire a popoarelor și a fiecărui om in parte.

P.N.Ț.-C.D. a dat expresie, in acest proiect, năzuinței sale de a contribui la scoaterea României din dezastrul actual, in care a fost adusă de comunism, prin reintegrarea sa intr-o Europă și o lume, unite.

Viitoarea Constituție a României este de o importanță decisivă pentru destinele poporului român, astfel incit elaborarea și adoptarea ei nu pot și nu trebuie să fie lăsate pe seama celor care, de atitea decenii, nu au făcut decit să distrugă țara și poporul, instituțiile și structurile sale firești și democratice.

Viitoarea Constituție a României trebuie să fie expresia autentică a conștiinței și voinței poporului român, a drepturilor și intereselor sale fundamentale.

De aceea, facem apel la toți cetățenii, tineri și virstnici, la toate partidele politice, la toate sindicatele, organizațiile profesionale și sociale de orice natură, să examineze prezentul proiect de Constituție și să participe efectiv prin observații și propuneri, la imbunătățirea și definitivarea acestui proiect.

In acest scop așteptăm observații și propuneri din toate părțile, care vor fi examinate cu toată grija de comisia constituțională a P.N.Ț.-C.D. Vă rugăm să trimiteți observațiile și propunerile Dvs. pe adresa : PARTIDUL NAȚIONAL ȚĂRĂNESC — Creștin și Democrat, Departamentul constituție și legislație, București, bd. Republicii nr. 34, sectorul 2, cod poștal 70 334.

Vă mulțumim.

CONDUCEREA
PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC
— Creștin și Democrat

PROIECTUL CONSTITUȚIEI ROMÂNIEI
În pagina a 3-a:

Cazul Toader Stețca — procesul țărănimii române

Pe 7 noiembrie 1990 la Brașov a inceput un nou episod rușinos al menținerii sub jugul sclaviei a țăranului român. Departe de a se teme, cea mai exploatată categorie socială din România a pornit curajos la luptă, ferm hotărită să nu se mai lase exploatată. Cazul Săpința reprezintă inceputul sfirșitului comunismului in mediul rural. Tot mai multe sate trec la desființarea C.A.P.-urilor și preluarea pămintului pe care le-au deținut din moși-strămoși. Cită credibilitate au avut oare măsurile de a acorda cite 5 000 m.p. țăranilor cu condiția să le robotească pentru statul comunist de tip nou și zvonurile conform cărora țărănimea nu dorește pămint și nici desființarea C.A.P.-urilor ?

Săpința era prezentată ca un caz izolat, iar primarul acesteia ca o persoană care era cel puțin ciudată. Hoțiile vechilor administratori trebuiau să rămînă ingropate in continuare, iar tot ce fusese noua conducere, stigmatizat. Au recurs la toate stratagemele comuniste bine însușite in atiția zeci de ani. Un singur lucru nu au luat in considerare și acesta le-a fost fatal. Hotărirea săpințenilor și a primarului lor. Arestat intr-un mod demn de filmele cu haiduci, bătut, acesta nu și-a pierdut cumpătul, iar consătenii săi l-au susținut intr-un mod disperat și original, blocind șoseaua. Văzind că nu rezolvă nimic cu forța, guvernanții au adoptat o tactică perfidă. L-au eliberat pe Toader Stețca și i-au deschis proces. Acesta s-a desfășurat in trei reprize la Brașov, iar din 7 noiembrie cea de a patra. Pe 24 octombrie la Brașov, ca de fiecare dată, sute de consăteni veniți de la mare depărtare au ținut să asiste la procesul intentat primarului lor, de fapt procesul intregirii țărănimii. Nu a fost ultima prezentare in instanță a lui Toader Stețca. Procesul a fost lungit. Noi și noi probe sint cerute, unele fără o legătură deosebită cu capetele de acuzare. Se vor cita martori care se pare că nu vor catadicsi să se prezinte in fața instanței. Plus documente care sint deținute de săteni. Ce va depinde de ei, săpințenii vor face. Ce va depinde de alții insă... In nici un caz nu vor ceda. Acum nu mai sint singuri. Se aude tot mai des de evenimente rurale comparabile cu Săpința. Totuși, cine nu vrea ca această penibilă poveste să se termine ? Cine nu dorește să se recunoască infrint ? Răspuns : Comunismul și ale sale structuri care incă mai persistă. Cit oare ?

EMIL TEPEȘ

POLITICUL ȘI PAIDEUMA

Avem o țară mică și ciuntită de intemperiile istoriei. Avem o economie la pămint și nici o perspectivă reală pentru viitorul apropiat. In aceste condiții, cultura rămine singurul nostru punct de sprijin și singura cale pentru poporul român. Sintem așadar osindiți să pătrundem in Europa in lume prin cultura. Putem s-o facem cit mai bine, căci din punct de vedere genetic sintem dotați in acest sens. Mizeria și sărăcia in care ne zbatem trebuie să ne dea puterea de a ne izbăvi și a izbăvi [illegible] istorie spirituală a acestui popor, prin cultura. Altă șansă nu avem. Sintem asemenea unui bob de nisip ce sfirtecă in carnea scoicii, se va [illegible] și transforma in perla [illegible] minunea și revelația care nu poate fi săvirșită decit intru spirit și credință.

Așadar, cultura nu reprezintă numai un refugiu pentru elita, sau un „modus vivendi" ci ea atinge sfera politicului, devenind o necesitate politică, un act politic ce trebuie mai de grabă asumat. Ceea ce P.N.Ț.-C.D. își va propune să facă, deoarece cultura este cel mai bun ambasador al nostru și, deocamdată, cam singurul cu care ne putem mindri. Atita vreme cultura a fost strivită și tratată ca un domeniu auxiliar, ca un lux sau o manie aristocratică, și nicidecum ca o necesitate. P.N.Ț.-C.D. incearcă prin programul propus să vină in sprijinul și dezvoltarea culturii, o cultură văzută și ințeleasă ca necesitate vitală.

O politică realistă și benefică in domeniul culturii presupune cu orice risc o investiție pe termen lung ; așadar nu se renunță total la instituțiile de stat care vor avea avantajul de a fi finanțate de stat, lucru ce nu va presupune vreun amestec in problemele lor interne.

După jumătate de veac de abrutizare și degradare spirituală, cenzură și dogmatism, infantilism și oligofrenie, absurdități și umilințe neinchipuite pentru spiritul creator, este momentul reinvierii culturii noastre intru credință și libertate P.N.Ț.-C.D. urmărește nu numai incurajarea și impulsionarea adevăratelor talente, dar mai ales afirmarea lor pe plan internațional. Trebuie precizat că in cultură nu există și nu poate exista drept criteriu calitativ și profesional apartenența politică la un partid sau altul, astfel că P.N.T.-C.D. va susține și incuraja orice talent real.

Este total exclusă facilitarea propagandei prin intermediul culturii. Astfel se va urmări asigurarea unei adevărate independențe morale și materiale a creatorului.

Uniunile și asociațiile de creație de tip sindical le vor asigura și apăra această independență, necesitate a spiritului de a fi liber și neingrădit. Eliminind ispita, se inlătură totodată și eventualitatea păca-

AURA ALEXA IOAN

(Continuare in pag. a-2-a)

Emanații și Moldova de dincolo

Sfatul Frontului Popular din Moldova a lansat un Apel către românii din toată lumea. Bucureștiul, Clujul, Timișoara, Iașul, Constanța și alte orașe din țară l-au auzit și i-au răspuns. Mai ales prin organizațiile „golănești" ale societății civile și prin partidele de opoziție. S-au organizat marșuri de solidaritate, s-au redactat scrisori de protest către oficialitățile sovietice, personal către liderul Gorbaciov, impotriva diversiunilor din Moldova de dincolo de Prut.

Inimile și cugetele românilor vibrează pentru frații lor din Basarabia, Transnistria, Bucovina de Nord, teritorii rupte din trupul României prin tratate criminale intre puteri totalitare : comunismul și fascismul. Moldova dintre riuri, plinsul nostru răstignit pe crucea lor. 50 de ani și-a purtat singură crucea și a rezistat. Acum ne cheamă. Comunism, fascism roșu, jos cizma de pe sufletul popoarelor. Românii manifestează pentru integritatea lor. După zeci de ani de tăcere, cutează chiar să-și scandeze drepturile legitime, dorul de frații lor indepărtați.

Intrebarea e : unde e F.S.N. ? De ce tace președintele țării ? Ce face Guvernul ? Domniile-lor nu sint români ? N-au auzit, oare, Apelul Moldovei de dincolo ? N-au cunoscut istoria adevărată ? Sau, pur și simplu, nu-i interesează această problemă intens națională ? ! Dar nu ne mai mirăm. Sint, probabil, alte interese in joc. Încă din ianuarie, stalinistul anti-ceaușist Silviu Brucan decreta cu privire la moldovenii dintre riuri : „Să fie sănătoși". În preajma alegerilor, Ambasada Română de la Moscova iși anunța vechea tutelă că, in cazul foarte probabil al victoriei interimarului Ion Iliescu, „românii" nu vor pune problema Moldovei „Sovietice". Știre nedezmințită.

Acum, din păcate, confirmată. Findcă, de fapt — chiar dacă nu de drept — nici nu se pune problema, deocamdată, a unei recuperări efective, teritoriale, ci, doar — morale : printr-un simplu gest de solidaritate. Pe care EMANAȚII nu l-au făcut. „Nu văd, nu aud. Și nici nu-i interesează". Ar fi dureros să fi fost o brutală, din interior, negociere — pentru post. Ar fi rușinos. Dar nu de mirare. Precedentul a fost creat pe vremea tancurilor sovietice „eliberatoare". Pe care călătorea nu altul decit tatăl primului ministru actual, revoluționar, patriot comintemist.

Iar actualul președinte al țării, fiu de ilegalist comunist, se pregătea să devină, peste ani, student la Moscova, militant, alături de tovarășii staliniști, pentru cauza „visului

ROXANA IORDACHE

(Continuare in pag. a-2-a)

GUVERNAREA FESENISTĂ

Sentimente înșelate

Ni se fac, zilnic, mustrări care de care mai teoretizante, [illegible] dogmatice. Majoritatea [illegible] poartă numele de „[illegible] la rațiune". Asta pentru [illegible] toți dintre noi...

[illegible] cind, privind in jur, [illegible] e evidentă nemulțumirea [illegible], bruscate de creșterea [illegible] (reașezarea sau liberarea lor — puterea nu prea [illegible] intre aceste nuanțe), [illegible] cind se părea că și cele [illegible] ziare, emisiuni TV [illegible] personalități, chiar dacă nu [illegible] favorabil mișcările [illegible] stradă, ințeleg caracterul lor [illegible], măcar, să le explice in contextul marilor mu[illegible] frustrări și violente economice prin care trecem, iată [illegible] sau mediat. Guvernul [illegible] politica sa nepopu[illegible] și galopantă a [illegible]lizării" prețurilor, aruncind in față argumentul [illegible] de tehnologie sau [illegible] financiară in care se can[illegible] intreaga rețea productivă a economiei naționale, [illegible] a evita un recul violent [illegible] populației (deși, tocmai de [illegible] mai tirziu, el nu poate [illegible] evitat ?). Guvernul ignoră [illegible] că, in contextul mo[illegible] de stat, această politică [illegible] sărăcirea populației și imbogățirea statului [illegible] faraonic, disimulată [illegible] apelului la rațiune [illegible], chiar dacă [illegible] face uman, adică recu[illegible] greșelile, criza de [illegible] să ne sufoce pe [illegible] capitalul familial ca [illegible] cu vechea dicta[illegible] de ce să n-o recunoaștem [illegible] pare a avea o stra[illegible] rafinată. Mai eficien[illegible] special, pentru că are [illegible] estetic mai dezvoltat : [illegible] actualului regim [illegible] intr-atit de evident, [illegible] presiunile exterioare, [illegible] controlată și artiza[illegible] orașe care se anulează [illegible] și spirit gro[illegible] de dialog cu care [illegible] neoficial sau nu se [illegible] deloc. Toate acestea a[illegible] ne dau imaginea unui [illegible] in care febra se [illegible] vieții. Probabil că toc[illegible] primul ministru [illegible] o comparație pertinentă [illegible] mămulitoare, vo[illegible] economia română. [illegible] liberalizarea ar fi ca [illegible] superficială, asemănă[illegible] cu aceea pe care-o avem [illegible] un vaccin. Ia-

ță-ne in situația de a ne doftorici singuri, părăsiți de toți eventualii și calificații felceri. Și ne apare in minte imaginea mult-popularizată a opiomanului, răsturnat intr-un colț intunecos, departe de lume, administrindu-și singur injecția dătătoare de vise. Injecția, biata de ea, ne aruncă in lumea arbitrarului. Neaumărate forțe ascunse in noi se revitalizează. Frisoane inexplicabile, spectre, acțiuni dezordonate fac din opiomanul o unealtă.

Prevăzutele și dezordonatele convulsii din stradă, echivoce și eterogene, deocamdată fără program clar și fără revendicări constructive, ne obligă să reinterpretăm apelul la rațiune ca o ironie la adresa populației nemulțumite. Neavertizați, încă dopați cu sloganele electorale de prosperitate și stabilitate, oamenii sint aruncați in angrenajele unor legi abstracte, nerealiste, de birou. Cu zimbete subțiri, oamenii puterii ne livrează mizeriei, făcind recurs incoerent la comandamentele străinătății din care, prin explozia ultranaționalismului gen „România Mare", doresc să ne scape. Situat intre aceste tensiuni (politica servilă din exterior și nerealismul politicii interioare) omul de rind caută zadarnic căi de dialog. Promisiunea de „liniște" sună, acum, sumbru. Programul guvernamental, chiar dacă motivat teoretic de „scenariile" liberale ale președintelui (și ale d-lui Roman) nu ține cont că, in vară, puterea, fiind ocupată mai mult cu violențele de stradă și cu stirnirea războiului fratricid, a omis și angajamentul politic față de națiune. Nu ține cont de iarna grea care se apropie, de precaritatea fizică și psihică in care ne-a lăsat infometarea sistematică din ultimii (mulți) ani. Și, se pare, vom continua, in numele moștenirii glorioase pe care urmează s-o lăsăm unor continuatori ipotetici, tarați de sechele genetice, să suportăm din plin represiunea cu chip uman a unei politici pripite, dezordonate și revanșarde.

A-i privi pe increzătorii de

SORIN ȘERB

(Continuare in pag. a-2-a)

România contra Nobel

Liberalizarea prețurilor se impunea in cadrul efortului de trecere la o economie sănătoasă. Din nenorocire feseniștii au viciat campania electorală cu promisiuni mincinoase care ne găsesc astăzi complet nepregătiți de a privi realitatea in față. Pe de altă parte, liberalizarea prețurilor trebuia precedată de un ansamblu de măsuri care să atenueze șocul bugetului săracilor din România. Este oare oportun să incepi cu majorări drastice de prețuri in momentul actual ? Evident, nu. Trebuia inceput mai devreme dacă s-ar fi respectat și regulile bunului simț economic. Nu s-au respectat. In plus, nu s-a respectat nici regula jocului politic. Fie-ne ingăduit să bănuim că ne aflăm iarăși dinaintea unui „scenariu", devenit se pare specialitatea casei românești. Gazetele au dezvăluit că F.S.N. și Guvernul prevedeau in cursul lunii octombrie violențe in București și in alte părți ale țării. Octombrie a trecut relativ liniștit. Noiembrie a inceput sub semnul violenței și continuă sub semnul unei autentice revoluții. Concomitent, in Basarabia se petrec evenimente cu totul deosebite, iar moldovenii se află singuri in fața dificultăților. Dar in decembrie 1989 la Chișinău se formau detașamente de voluntari gata să lupte la noi impotriva „teroriștilor". Intr-o corespondență a trimisului „Tineretului liber" citim că frații de peste Prut intreabă ce face România pentru ei ? Ce face ? Forțele democratice demonstrează, parlamentul votează un text, președintele Republicii se spală pe miini („nu avem pretenții teritoriale"), guvernul tace, deocamdată. Normal ar fi fost ca și președintele și guvernul să facă demersuri energice la Moscova, să trimită, totodată, semnale evidente de sprijinire a Basarabiei. In aceste condiții ne punem firesc intrebarea dacă dl. prim-ministru impune scumpirile ACUM din diletantism, sau potrivit unui scenariu diversionist. Poporul român confruntat cu propria sa criză gravă, pare a fi nevoit să-și restringă sfera preocupărilor la asigurarea pîinii de zi cu zi. Nu cumva chiar asta s-a urmărit ? Anume să ne comportăm ca niște frați vitregi cu românii de peste Prut ? Dl. Gorbaciov a primit premiul Nobel pentru pace. De ce să nu facă guvernarea fesenistă ceea ce președintele sovietic incearcă să evite ? Intrebarea e pur retorică...

VIOREL ȘTIRBU

Continua destabilizare

Indată ce oamenii au inceput să-și exprime nemulțumirea față de programul de măsuri adoptat de guvern, vizind liberalizarea prețurilor, Frontul Salvării Naționale s-a grăbit să transmită un comunicat prin care se atrăgea iarăși atenția asupra acelor forțe care ar căuta să tulbure „pacea socială a țării". Condiția existențială a Frontului, nu mai este un secret pentru nimeni, este aceea de a păstra cit mai mult din vechile structuri, și de a transforma orice protest intr-o amenințare de destabilizare. Și asta numai a democrație nu sună. Intr-o cuvintare ținută de domnul Iliescu in timpul recentei sale vizite la Bacău se făcea o scurtă trecere in revistă a acțiunilor acelorași forțe destabilizatoare care s-ar fi manifestat imediat după Revoluția din Decembrie, și care ar căuta și in continuare să tulbure liniștea țării. Ne intrebăm, cine are cu adevărat interes să destabilizeze această țară, pe care in mod normal ar trebui să o dorim mai bogată, mai infloritoare ? Nu cumva tocmai Frontul a căutat să păstreze puterea prin orice mijloace, orice incercare din partea forțelor democratice de a il obliga la concesii, fiind interpretată ca un atentat la stabilitate ? Că in România au acționat mai multe forțe, fiecare avind un scop bine determinat, este mai mult decit evident. Dar că aceste scopuri numai in cazul unora dintre ele au reprezentat idealuri și aspirații favorabile intereselor României, este un lucru la care ar trebui să reflectăm mai mult.

O politică nocivă

Imediat după Revoluție s-a pus problema creării a ceva complet nou pe ruinele vechiului sistem, de a crea un nou climat social, bazat pe dispariția susceptibilității și apatiei. S-a luptat pentru instaurarea valorilor democrației și repunerea in drepturi depline a uneia din primele consecințe ale acesteia din urmă : proprietatea individuală. Nu putem trece cu vederea climatul general european (in care, vrem nu vrem, tot va trebui pină la urmă să ne integrăm, căci istoria nu poate fi dată inapoi), și mai ales tendințele manifestate de fostele țări comuniste, la care iarăși istoria ne va obliga să ne raliem. Dacă adoptăm un punct de vedere vest-european, democrația și economia de piață sint departe de a avea șanse de succes in România, in viitorul foarte apropiat. Din acest punct de vedere, singura forță care s-a opus cu adevărat procesului de innoire din țara noastră, care a sugrumat și DESTABILIZAT inca din fașa instaurarea unui climat democratic a fost tocmai Frontul Salvării Naționale, el contracarind nu numai opoziția democratică internă dar marginalizindu-se și față de tendințele general-europene. Din punctul de vedere al fostei nomenclaturi, care numai o pierdere de privilegii și o integrare europeană nu dorește, și care se luptă cu disperare pentru ca fostele structuri de conducere să supraviețuiască măcar, alterind și devenind in sens negativ orice efort cinstit de a preschimba din temelii viața economico-socială a țării, evident că opoziția democratică reprezintă o permanentă amenințare.

Dacă intr-adevăr Frontul ar fi fost acea forță stabilizatoare, ar fi trebuit să asistăm imediat după Revoluție la structurarea definitivă a intregii vieți politice pe baze noi. Ar fi trebuit să constatăm o continuă stabilizare a atmosferei politice, o deschidere constantă către valorile democrației unanim recunoscute pe plan european. Ar fi trebuit să asistăm la instaurarea acelui stat de drept și la inceputul refacerii autentice a societății civile, distrusă la noi aproape in totalitate. Or, nu numai că aceste lucruri nu s-au intimplat decit de o manieră palidă și neconvingătoare, dar singurul moment in care oamenii acestei țări au fost cu adevărat liberi, și și-au regăsit demnitatea pierdută, a fost pe data de 22 Decembrie 1989, intre orele 12 și 17,30. Ceea ce a urmat a fost, din păcate, o prea rapidă abandonare a Revoluției in miinile „emanaților" care au acaparat-o și s-au împopoțonat cu ceea ce oamenii obținuseră prin jertfa de singe. **Pe fondul unei derute generale, a unei euforii naive și premature a maselor care crezuseră că victoria este definitiv a lor, și a lipsei unei conștiințe civice și politice suficient de lucide, nomenclatura din rindul doi și-a adjudecat o victorie care nu a fost și nu va fi niciodată a ei.**

Forțele dinamice, înnoitoare ale societății au fost pe moment invinse de indelungata experiență a comuniștilor in manipularea opiniei publice și in deținerea pirghiilor puterii. 29 ianuarie, 18 februarie, 13—15 iunie sint cele trei jaloane care au fixat pentru moment sensul derulării evenimentelor politice interne. Este

SORIN ȘTEFAN

(Continuare in pag. a-2-a)

www.cornel-coposu.ro

Resurecția spirituală

Conferința Națională a Arhitecților

Speech-ul de deschidere al dl. arh. Cornel Borcoman

Corpul arhitecților din România trece în momentul de față printr-o criză de încredere.

Obediența față de totalitarism a compromis o întreagă pleiadă de arhitecți, care au activat de la război încoace, contestați azi de spiritul înnoitor al „tinerilor" reflectat printr-o atitudine de frondă, neparticiparea la lucrările Conferinței Naționale și, în cele din urmă, prin schimbarea vechii conduceri.

Din nefericire, dizidența în arhitectură nu s-a putut manifesta decît prin autoexilul interior și acceptarea tacită a marginalizării sau prin exilul în diasporă.

Poate nici o altă categorie profesională din rîndurile intelectualității românești nu a fost mai drastic afectată de această „hemoragie" de talente și personalități.

Azi se dorește o resurecție. Noile structuri sociale, redimensionarea spiritualității conform valorilor adevărate, ale principiilor eticii profesionale și ale moralei autentice, terfelită și călcată în picioare odinioară, coordonatele politice și economice în curs de reașezare sînt promisiuni pentru această resurecție.

Lucian Blaga a reușit să determine matricea spiritualității românești, definind și dezvelind din cuprinsul spațiului mioritic, izvoarele care izbucnesc către suprafață, a acelor esențe care ne caracterizează ca ethos, ca națiune.

Dar cum spunea Constantin Noica mai tîrziu, a fost un demers, căruia trebuie să-i acordăm valoarea incontestabilă, dar să-l și privim cu ochi critici; adevăratele întrebări, și anume cele fundamentale ale cunoașterii, se regăsesc într-un alt context, nu limitat la drama pastorală, ci în tezaurul limbii române. Ontologic, exprimarea, capacitatea de cuprindere a acestei limbi, reflexie a capacității de gîndire, de abstractizare și poetizare a acestui popor, se dezvăluie în profunzimile prin care ni se relevă, conceptele de „ființă", „ființare".

Lucian Blaga s-a lăsat captivat și de problemele morale și etice ale creației, ale actului creator, atunci cînd s-a gîndit și a gîndit despre Meșterul Manole; de această dată gîndirea lui însă, n-a reușit să conceptualizeze, sau poate nu a dorit, dat fiind caracterul iterativ al problematicii, iterativ și superfluu, greu de prins în capcana conceptelor; cum ar spune Mircea Eliade, fiind o „încercare a labirintului".

De fapt, această „încercare" o reiteram fiecare dintre noi, în momentul în care ne punem întrebarea, dacă și cum răspundem comandamentului de ființe creatoare, adică de OAMENI.

Și astfel, demersul lui în dezghiocarea acestor întrebări tulburătoare nu a fost să fie într-o structurare teoretică, ci un demers poetic, care numai așa era capabil să cuprindă aspectul tranzitoriu, fulgurant, și devenirii întru ființă a creatorului.

Însă Meșterul Manole a fost victima mai multor drame:

— Prima dintre ele fiind dorința sfîșietoare de a-și îngropa în făcătura propriei creații ființa reflectată în iubire, în dragostea sacrificată;

— A doua dramă constă în recunoașterea omenească că niciodată nu va reuși să-și exprime profunzimile, niciodată nu va fi mulțumit cu ce a făcut, știind, simțind, că poate face mereu, din nou, și altă dată, ceva mai mult, reiterînd astfel repetatele și permanentele autodefiniri care să nu reușească niciodată a se fixa într-o formă definitivă;

— Dar ultima dramă și cea mai tulburătoare este, că pentru a scăpa din tirania formei, trebuie să-ți construiești aripi, să te poți desprinde de această formă în înaltul pur al conceptelor nemuritoare. Aspectul dramatic, tragismul, constau în concluzia acestei legende a incapacității de a te elibera, de a găsi mijloacele prin care să domini inerția și gravitația, aceste forțe covîrșitoare care ne trag mereu înapoi, sau ne țintuiesc locului.

A sosit momentul resurecției spirituale. Nu ne putem permite a discuta azi despre locurile de parcare, cînd sacrificații în numele idealurilor noastre ,prin trecerea timpului, sînt trecuți în desuetudine și uitare.

O minoritate elitară ar putea să greșească azi la fel ca și altădată.

Refuzul de participare al tineretului este un semnal de alarmă, un mare semn de întrebare!

Sîntem capabili să le răspundem acestora? Să le venim în întîmpinare?

Ne punem noi înșine interogațiile pentru a găsi explicarea acestei neparticipări? Avem curajul de a recunoaște eșecul legitimării și credibilității?

Vom construi noi și noi ctitorii, din care să nu mai putem să ne desprindem, decît cu aripile frînte, striviți de duritatea realităților?

Acum mai avem un răgaz. Să încercăm să nu facem pasul în gol, în genune, amăgiți de speranțe meschine!

Imponderabilitatea trebuie să ne-o cîștigăm prin resurecție spirituală!

Arh. CORNEL BORCOMAN

Puloverul domnului prim ministru

De cînd cu „Liberalizarea" asta a prețurilor, toată lumea este disperată. Și pentru că sînt și eu ca toată lumea, m-am uitat cu sufletul plin de speranțe la televizor, la emisiunea de duminică seara, cînd ne-au vorbit principalii exponenți ai guvernului, în frunte cu dl. Petre Roman. Și pentru că au vorbit ca de obicei, adică au spus aceleași lucruri pe care le-au mai afirmat de o sută de ori, și pentru că m-am plictisit (era o vorbă prin vară — „iar vorbește Roman o jumătate de oră și nu spune nimic"), am observat alte detalii. Ochi de femeie... (nu degeaba ne amintește Eminescu de Dalila). Am observat costumele. Că nu se poate spune că nu au fost pregătiți înainte de a intra în emisie...

Dl. prim ministru a trecut iar la ținuta revoluționară, cu efect scontat la mase. Totuși ceva s-a schimbat, puloverul este de mai bună calitate, la gît poartă lănțișor... o avea și cruciuliță? La așa salariu, așa haine... Mă întreb ce-o să facă cu compensația de 750 lei? Dl. Dijmărescu și-a suflecat mînecile la cămașă, și a pornit, gata de atac, probabil îl încurcau la gesticulat.

Ce mai, erau așezați ca la grădiniță: una neagră, una albă (a se citi unul în haină sau pulover, unul în cămașă). Muncitorește, ce mai!

Domnilor, chiar credeți că ne mai păcăliți ca în decembrie?

GIORGIANA CĂLINESCU

Actualitatea muzicală

Recital de muzică veche

Sub egida noului Studio de muzică veche din cadrul Radioteleviziunii Române, un grup de artiști din elita vieții muzicale românești — grup alcătuit din soprana Georgeta Stoleriu și instrumentiștii Anca Iarosevici și Robert Dumitrescu (viola da gamba) — au putut răspunde invitației de a concerta în cîteva orașe germane (München — 22 septembrie, Landshut — 23 și 26 septembrie, și Rottenburg — 30 septembrie). Programul anunțat pe afișe cuprindea lucrări de N. Bruhns, R. Dumitrescu, G. Reilich, G.B. Pergolesi, A. Corelli, A. Vivaldi, A. Lotti și Felicia Donceanu. Trebuie să adăugăm, că la aceste recitaluri, și-a dat concursul și apreciata organistă născută în România, Ilse Maria Reich, astăzi stabilită în Germania. În anul 1968, cînd Ilse Maria Reich părăsea țara împreună cu întreaga familie, numele ei era deja cunoscut în cercurile muzicale germane. Organista urmase cîteva serioase cursuri de specializare la Essen și beneficiase în cadrul vestitei Hochschule fur Musik und Theater din Hanovra de îndrumările prof. Ulrich Bremsteller. În anul 1972, Ilse Maria Reich a făcut primul turneu în Germania — Dusseldorf, Essen, Herford, Bremen, Munster, Dortmund — turneu urmat de încă alte 20 în întreaga Europă — Olanda, Danemarca, Norvegia, U.R.S.S., Austria, Iugoslavia, Ungaria și, desigur, Germania. Deși departe de țară, Ilse Maria Reich nu a încetat nici o clipă să includă în programele ei de recital lucrări aparținînd compozitorilor români pe care îi prețuiește în mod deosebit. Să-i amintim pe Anatol Vieru, Georg W. Berger, Miriam Marbé, Felicia Donceanu, Liana Alexandra, Șerban Nichifor. În anul 1989, în programul de piese imprimat în studioul Sud-West Funk din Baden-Baden au figurat și două titluri românești — **Pavana păstorească cu păsări** de Miriam Marbé și **Ciaccona pe o temă de Messiaen** de Terenyi Ede.

Recitalurile Studioului de muzică veche din România s-au bucurat de un mare succes, dovadă cronicile elogioase apărute în paginile unor publicații ca **Landshuter Zeitung** (26 sept.) și **Rottenburger Anzeiger** (5 oct). Sub un titlu incitant → **Hochqualifizierte Interpreten** — cronicarul Gerd Kotter apreciază marile posibilități tehnice ale ansamblului, muzicalitatea deosebită a interpreților, calitatea sonorităților (instrumente vechi), omogenitatea și exactitatea interpretării de grup. Cronicarul manifestă un interes aparte pentru lucrările românești incluse în program — lucrarea pentru două viola da gamba de Robert Dumitrescu (**Ecouri Moldavo-Valahe**) și ciclul de lieduri **Cintind cu Ienăchiță Văcărescu** de Felicia Donceanu, unde interpretarea sopranei Georgeta Stoleriu a impresionat, în mod deosebit. Comentatorul de la **Rottenburger Anzeiger** împărtășește aceleași păreri, intitulîndu-și articolul **Ein Konzert auf recht hohem Niveau.**

La scurt timp după terminarea turneului artiștilor români în Germania, organista Ilse Maria Reich a sosit în România. Un prim recital de orgă a avut loc, marți, 23 octombrie, iar duminică, 28 octombrie, în Sala de concerte din cadrul Studioului de Radio București, a fost reluat, de astă dată pentru publicul românesc, programul de turneu (cu o singură modificare, piesa lui Robert Dumitrescu fiind înlocuită cu lucrarea **Două fantezii pentru două viola da gamba** de Vasile Botez). Aplauze calde pentru cei patru artiști — Georgeta Stoleriu, Anca Iarosevici, Robert Dumitrescu și oaspetele de onoare al Studioului de muzică veche din București, Ilse Maria Reich.

CRISTINA SĂRBU

Muzeul Național de Istorie din Calea Victoriei Nr. 12 (telefon: 15 70 56/int. 15) roagă pe toți cei care dețin documente, manuscrise ale (privitoare la) profesorului VIRGIL MADGEARU, să le împrumute muzeului pe durata expoziției comemorative ce va fi organizată începînd cu 25 noiembrie.

MARELE PREMIU „ANDREI MUREȘANU"

atribuit în cadrul zilelor „Andrei Mureșanu" de la Brașov: 16-19 noiembrie 1990

Pentru cinstirea memoriei bardului deșteptării noastre, ale cărui versuri din Imnul „Deșteaptă-te române" au dat curaj și insuflețire milioanelor de tineri ridicați în decembrie 1989 împotriva dictaturii comuniste, se instituie marele premiu „Andrei Mureșanu", decernat în cadrul Zilelor „Andrei Mureșanu", care se vor desfășura, anual, la Brașov în preajma aniversării nașterii poetului: 19 noiembrie.

Acordat de Centrul Județean al creației populare și Societatea culturală „Andrei Mureșanu" din Brașov, acesta urmărește revitalizarea și încurajarea valorilor literaturii noastre naționale în care se răsfrîng eforturile pentru renașterea unei spiritualități emancipată de sloganele patriotarde și naționale, eliberată de complexele care i-au fost create în anii comunismului.

Marele premiu „Andrei Mureșanu" se va acorda „nu" unei singure lucrări originale: volum de poezie, proză, teatru, critică sau istorie literară, selecționată pe baza propunerilor unor Case de editură, Colegii redacționale, instituții de cultură sau persoane particulare, propuneri ce trebuie să fie formulate în scris sau telefonic, pînă la data de 14 noiembrie a.c., pe adresa: Brașov, B-dul Eroilor Nr. 33, telefon 921/4 17 33.

Acordarea premiului se va face de către un comitet de premiere, format din personalități reprezentative ale culturii și literaturii române.

Sfîrșit de săptămînă în procesul „18 februarie"

Ultima săptămînă de dezbateri, în procesul inculpaților din 18 februarie a fost cea care a adus legitima și mult întîrziata punere în libertate a tuturor celor arestați. Vineri, 2 noiembrie, a continuat audierea martorilor. **Mihai Vasile din Bacău** a dat declarația de anchetă la UM 0563 unde efectua stagiul militar; nu recunoaște nici printre cei din sală și nici în fotografiile prezentate pe nimeni. **Neagu Dorel Aurelian** din Ialomița a dat declarația la UM 0147 Buzău. Nu a fost la locul acțiunii în totul evenimentelor, și crede că a fost ales de maiorul Popescu Aurel ca să dea declarație pe considerentul că l-a socotit om mai serios, căsătorit și cu copil. Cînd a dat declarația erau împreună în aceeași încăpere, 6 soldați și 3 anchetatori. Soldații s-au consultat între ei cînd li s-au arătat fotografiile. Acum nu mai recunoaște pe nimeni, dar crede că și astăzi, dacă s-ar consulta, și-ar aminti. Totuși, după stăruințele instanței, completează că ar recunoaște cîteva persoane, dar nu poate declara nimic despre ele și ce au făcut. Mai ales că martorul a sosit la fața locului după ora 20, cînd a văzut geamuri sparte și oameni în balcon care vociferau, moment în care nu se mai ieșea din Palat. I-a văzut deci pe cei în cauză după ora 22—22,30 cînd a intrat în interiorul clădirii și apoi i-a recunoscut în fotografii. La miezul nopții, împreună cu grupul care venise, au primit ordin să se retragă într-o aripă a clădirii. Neacșu Gabriel, tot militar în termen la data respectivă, cu declarația dată tot la unitatea din care făcea parte, scrisă de un civil, după spusele sale. I se pare că recunoaște trei persoane, fără să poată preciza ce anume au făcut, dar după cum își amintește nu crede că au făcut ceva rău. Mai arată că a fost la un moment dat lovit de un bărbat, dar nu îl poate [illegible]. Ultimul martor [illegible] lei, Nicoara Victor din [illegible], a dat declarația la UM [illegible]. Mai adaugă că [illegible] trei ani a avut [illegible] la cap, fiind [illegible] terior, după [illegible] bine, nu a mai urmat tratament, iar fotografiile [illegible] s-au prezentat erau toate [illegible] nu recunoaște pe cei din [illegible] rite fotografii pe care [illegible] ma declarație [illegible]. Cam aceasta ar fi [illegible] neri, dar au apărut [illegible] ne o serie de probleme [illegible] fi aceea a minorului Gercea [illegible] nel, practic fără adăpost, [illegible] tora fără loc de muncă, [illegible] fără mijloc de existență, [illegible] altții cărora nu li se mai [illegible] actele. Este necesar să [illegible] nim.

IOAN FRINCU

Poșta redacției

Alexandru Eugen Vieru — Timișoara. Am mai primit de la dvs. sesizări și statistici. Direcția Expedierii Presei învinuiește Oficiile poștale și invers. Se pare că ne-a mai rămas o singură alternativă: acționarea în judecată. Avem numeroase sesizări din majoritatea județelor țării. **Constantin Bucur — Arad.** Mulțumiri pentru mulțumiri! Urmăriți în continuare ziarul nostru. Articolele trimise vor fi publicate. **Nicolae Petrescu și Vasile Moraru — București.** Scrisorile dvs. nu sînt de competența noastră și nici procedeul. Nu ne mai scrieți astfel de „lucrări" și nici noi nu vă vom păstra „manuscrisele". **Ion Chinuitu — București.** Nu vă putem publica. Problemele ridicate sînt arhicunoscute de mulți oameni din țară și din străinătate. Nu însă de toți, și tocmai aceia nu vor să le cunoască... **Ing. Dimitrie Arhire — București.** Proiectul de scenariu pentru Ziua Națională a României n-ar încape în paginile ziarului nostru. Dacă televiziunea nu v-a răspuns înseamnă că are ceva mai bun. Ea întotdeauna are ceva mai „bun"... **Călin Cornel — Silistea de Videle — Teleorman.** Redactorul de specialitate (jurist) nu avizează publicarea articolului trimis. Pentru amănunte vă invităm la redacția ziarului. **Tinerii din P.N.T.-C.D. — Timișoara.** Problemele sînt cunoscute. Ele au fost expuse de ministrul Anton Vătășescu în fața Parlamentului. Domnul deputat Gabriel Țepelea, de asemenea a atenționat asupra pericolului ce pare a fi iminent. **Nicolae A. Gheorghe — București.** Probabil că Legea funciară va lămuri nelămuririle dvs. **Dobre Șișu — București.** De acord cu dvs., dar mai bine ar fi să uităm. Acum nu ne mai pot face nici un rău. **Ioan Murgu — Sisești, Maramureș.** Într-adevăr, însă cunoaștem valoarea soliștilor vocali enumerați. Îi felicităm și noi pe dl. Gheorghe Palcu. **Mihai Traian — Sibiu.** Cuvîntul „bîrfă" trebuie folosit în conformitate cu limba română. Cele 13 pagini înfirmă că știi cunoscut-o prea bine... Ne scuzați! **Ileana Antonescu — Delcea — Zimnicea — Teleorman și Nicolae Georgescu — București:** dacă nu ați găsit înțelegere la C.A.P.-urile respective, numai instanțele judecătorești pot decide. Atenție însă la Ordinul 29 — care abrogă unele prevederi ale Decretului 42/1990 !!! **Vasile Andrei — Focșani.** Profanarea mormintelor este condamnată de lege. Acționați în consecință reclamînd forurilor competente. **Alexandru Cala — Predeal.** Maltratările în închisori au fost și se pare că mai sînt o practică de factură comunistă. Dureros este faptul că „politețea" gardienilor diferențiază de la caz la caz. Înțelegeți, nu?... **Ing. Corneliu Celatu — București.** Ba da. **Petre Timofei — Carcaliu — Tulcea.** Vă mulțumim pentru aprecieri. Și noi condamnăm atitudinea IAS Însurăței, care nu onorează munca angajaților. **Virgiliu Iacob — Constanța.** Problemele locuințelor sînt acute în toată țara. Aveți dreptul la despăgubiri în urma demolării. **Ion Căpăstraru — Mehedinți.** Credeți că numai la dvs. vechile cadre p.c.r.-iste sînt și azi la cîrmă ?!? În rest nu comentăm. Amenzile se pare că erau juste. **Ion Vultur — Bacău.** Mulțumim, nu? Sîntem în opoziție. **V. Crișan, pensionar — Deva.** Am transmis scrisoarea d-lui Mihai Chiriță. **Gheorghe Vidan — Drobeta Tr. Severin.** Tribunalul face... Tribunalul desface... Acționați cu probe concludente. Testamentul poate fi atacat. **Grigore Bîrgăuan — Cosvana, Suceava.** Dacă nu înțelegeți dvs., cum să înțelegem noi de aici? Adresați-vă tribunalului. **Grupului de tineri „fricoși" — Bacău.** Nu vă mai fie frică. Nu vom da curs scrisorii dvs. Nu ne inspirați [illegible]. **Aurel Pop — Sighetu Marmației.** Nu! **Andrei [illegible] — Ploieștiori — Prahova** [illegible] scrieți mereu, așteptăm [illegible] puns... Nu s-au găsit arme [illegible] nici mașini de tipărit bani [illegible] droguri. Pentru răspunsuri [illegible] care le așteptați de la [illegible] stituții și organe... așteptați [illegible]. **Maxim Florea — Rădăuți — [illegible]ceava.** Vă întrebați dvs. ce [illegible] trebăm și noi: miliția [illegible] schimbat firma ?! De [illegible] nu ne legăm. Legea-i lege! [illegible] teptăm să scăpăm de ce [illegible] rău. **Anton Cozaloe — Constanța.** Dacă I.H.R. Mangalia [illegible] caracterizat „corespunzător" [illegible] cine vă mai judecă? [illegible] tăm dar nu putem publica [illegible] cuzul". **Gh. Țicuță — Berevoești, Cîmpulung Muscel.** Am [illegible] materialul, iar redactorul [illegible] tru, vă mulțumește pentru [illegible] cieri. **Petre Abrudan — [illegible] — Arad.** Felicitări locuitorilor [illegible] Răpsigului și în special [illegible] Vîrvoara Chiș. Vă fac [illegible] aceste fapte. Mulțumim [illegible] scrisoare. **Ștefan Munteanu — Sibiu.** Dvs. poate mai știți [illegible] ne-ați scris. Noi însă nu [illegible] telegem. **Vasile Bucerzan — Axente Sever — Sibiu.** Așteptăm și noi cu nerăbdare [illegible] rea procuraturii și respectiv [illegible] tribunalului. **Iulian Vărădean — Săvîrșin — Arad.** Dacă ar [illegible] mai mulți ca dvs., poate că [illegible] crurile s-ar schimba, însă [illegible] camdată... **Marin Sencovici — București.** Încercați să [illegible] stacheta calității. **Buforici [illegible] Sinaia.** Împărtășim părerile [illegible] sîntem de acord cu toate [illegible] cluziile dvs. Vom trăi și [illegible] vedea...

N.R. Informăm cititorii [illegible] solicită sprijinul prin publicarea sesizărilor, că nu vom da curs scrisorilor anonime sau [illegible] nonime de ex. X, Y și localitatea...

GHERGHE COSTEA

POLITICUL ȘI PAIDEUMA

(Urmare din pag. 1)

tului. Ce se înțelege așadar prin existența unei politici a culturii? Nicidecum o subordonare și aservire a culturii față de stat, ci finanțarea instituțiilor culturale care, aparent, nu sînt rentabile. De exemplu: fundațiile românești și străine, posturi TV și Radio particulare, întreprinderi editoriale și de presă. În aceste condiții rolul Ministerului Culturii va fi de a organiza și stimula activitățile financiare pe care le deține: una oficială, recunoscută, „consacrată" — în spiritul și ideologia lor — și cealaltă, considerată periferică, tolerată, primejdioasă (așa-zisa cultură subversivă), de fapt cultură adevărată.

O participare activă a românilor la toate festivalurile și manifestările culturale internaționale va reuși să ne elibereze și de complexul de a face parte dintr-o cultură minoră. Trebuie să pătrundem în cultura universală fără prejudecăți.

A III-A EDIȚIE A CONCURSULUI DE POEZIE „ANDREI MUREȘANU"

„Preot deșteptării noastre, semnelor vremii profet"

Centrul județean al creației populare și Societatea culturală „Andrei Mureșanu" din Brașov, invită tinerii poeți de pe întreg cuprinsul țării, nemembri ai Uniunii Scriitorilor să participe la cea de a III-a Ediție a concursului de poezie „Andrei Mureșanu", care — în acest an — se va desfășura sub genericul „Preot deșteptării noastre, semnelor vremii profet".

Poeziile vor fi trimise pînă cel mai tîrziu la data de 12 noiembrie a.c. (data punerii la poștă) pe adresa: Centrul județean al creației populare Brașov, B-dul Eroilor nr. 33, cod: 2200 Brașov.

Textele vor fi dactilografiate în cinci exemplare, iar în locul semnăturii ele vor purta un moto ales de autor. Alături, într-un alt plic pe care va fi trecut același moto, se va introduce fișa de autor: Numele și prenumele, data și locul nașterii, adresa exactă (eventual și numărul de telefon), profesia și locul de muncă.

Un juriu alcătuit din membri ai Uniunii Scriitorilor va acorda premii:

— Premiul special al Filialei Brașov a Uniunii Scriitorilor;

— Premiile I, II și III, oferite de organizatori, precum și premii și mențiuni ale unor publicații și reviste.

Decernarea premiilor se va face în cadrul Zilelor „Andrei Mureșanu", care se vor desfășura la Brașov între 16 și 19 noiembrie 1990.

Mica publicitate

CUMPĂR mașină de tocat sfeclă (fidea) pentru nutrii și iepuri. Tel. 35 77 65.

Continua destabilizare

(Urmare din pag. 1)

unui descendent, hotărîtor poate pentru imaginea României în lume. Atmosfera politică a devenit din ce în ce mai rigidă, mai stresantă. Dacă democrația avea, la începutul anului „o șansă reală de a se instaura, acum se pare mai degrabă un vis din care am fost treziți brutal de către acțiunile destabilizatoare ale actualului regim. O încercare reală, dar timidă ca efect, de a STABILIZA cuceririle democratice a făcut-o opoziția prin protestul constant contra acaparării puterii de către foștii comuniști și de către o dictatură care chiar dacă este mai puțin declamatorie decît precedenta ei nu este mai puțin pusă pe fapte mari.

O economie care se năruie

În această stare de tranziție în care ne aflăm, și din care nu putem ieși deocamdată, asistăm la exacerbarea nestingherită a racilelor regimului comunist: inapetența pentru muncă, un dolce far niente, lipsa de interes, și de altfel e firesc să fie așa, atîta timp cît lipsește motivația necesară. Întreprinderile merg din ce în ce mai prost, productivitatea a scăzut la un nivel care ne apropie de secolul XIX, și guvernul, oarecum speriat de puterea pe care s-a trezit că o deține a pierdut și credibilitatea, și prilejul de a rămîne în istorie ca unul curajos și demn. Era firesc să se renunțe definitiv la un sistem economic, utopic de la bun început, și care ne-a fost impus prin forța tancurilor. Dar ce am pus în schimb? Așa cum recunoaște și primul ministru, nimic. Opoziția a prezentat de la bun început un program CONSTRUCTIV, coerent, de trecere rapidă către economia de piață. Imediat după alegeri, guvernul l-a preluat și l-a înfățișat maselor ca pe unul propriu, dar nu asta deranjează, ci faptul că nu a făcut mai nimic pentru a-l pune în aplicare. Noi nu avem întreprinzători particulari (în Statele Unite, dacă consultăm statisticile, aceștia sînt răspunzători pentru majoritatea locurilor de muncă nou create). Privatizarea, o continuă amenințare pentru stilul centralizat de a conduce **— pentru că presupune o diminuare a puterii politice prin transferul deciziei la nivelurile inferioare** — singurul mod, recunoscut pe plan mondial ca atare, de a transforma economia socialistă într-una eficientă, este amînată din rațiuni obscure. În lipsa unor măsuri energice și eficiente, guvernul este nerăbdător să împrumute din nou bani. Am putea împrumuta în schimb unele idei, verificate, bătute, și sigure. Este o mare iluzie să se creadă că nu se cunosc adevăratele motive ale așa-zisei liberalizări a prețurilor. Guvernul dorește să strîngă fonduri pentru a finanța industria șubrezită, pentru a mai cîrpi, pe ici pe colo, imaginea sa de întreprinzător. Nimeni nu pare dispus să-și asume un risc inteligent, și drobul de sare, cu care el a amenințat atît de mult timp masele, pare să fie măsura propriei neputințe.

Pe plan social, o dezbinare cu urmări imprevizibile

O mai mare destabilizare decît cea pe care a realizat-o Frontul pe plan social, guvernarea fesenistă nici că își putea dori. Pe vremea dictaturii, de voie de nevoie, trăiam într-un consens fals, impus cu forța. În primele zile după Revoluție, oamenii s-au simțit uniți căci scopul lor era unul singur: răsturnarea definitivă a dictaturii. **Dar Frontul a încercat să inoculeze maselor acele idei care-i puteau consolida puterea și care, din nefericire corespundeau unor idei preconcepute și unor fobii lesne de exploatat. Mulți s-au simțit flatați pentru că li se acorda în sfîrșit, atenție și încredere. Nu au fost decît manevre prin care li se solicita impetuos, supunerea.** A fost încurajată frica, firească de altfel într-o primă fază, în fața schimbării și a nesiguranței pe care aceasta o presupune, fără a se oferi în schimb decît promisiunea unei stabilități și liniști care astăzi se dovedesc a fi fost atît de amăgitoare.

Puțin cîte puțin, a fost distrusă solidaritatea atît de greu cîștigată și a fost înlocuită cu susceptibilitatea și mai ales cu FRICA atotstăpînitoare. În lipsa unei vigilențe generale, neîncrederea și ura și-au făcut din nou loc în mijlocul nostru.

Oare cine a destabilizat și distrus speranțele celor mulți? Iată o întrebare gravă, care își mai așteaptă încă răspunsul. Cu atît mai gravă, cu cît nicăieri, în Europa de răsărit, nu a fost distrus atît de ușor ceea ce s-a cîștigat prin atît de multă suferință.

Sentimente înșelate

(Urmare din pag. 1)

luna mai și pe nemulțumiții din luna noiembrie drept manifestanți din vocație huliganică, însă care nu-și afirmă „nici un obiectiv politic, ci doar agresivitate împotriva legii și ordinii de stat" (am citat din Apelul la rațiune, al d-lui Claudiu Iordache, vicepreședintele F.S.N.) înseamnă cel puțin ingratitudine și lipsă de (clar)viziune politică. Dacă macazul politic poate fi schimbat așa de repede, de la populismul din ianuarie-februarie sau dictatura proletară din iunie, la excesele fără noimă, dar liberale, zice-se, ale lunii noiembrie, nu același lucru se poate spune despre credința genuină și sentimentală a alegătorilor înșelați de zîmbetele concesive și temporizatoare ale conducerii „de partid și de stat".

Așadar, pînă la injecția tranchilizantă, pînă la apelurile la rațiune, să rămînem în zona afectivă de dragă președintelui României — sentimentele — și să spunem că înșelații din stradă nu pot fi consolați prin apeluri la rațiune, cîtă vreme **sentimentele și nu rațiunea lor** au fost, prin trucuri și minciuni, prin promisiuni sau teroare, înșelate.

Erată

Dintr-o regretabilă eroare de tipar, articolul „O capcană a sindicatelor pentru sindicate?" din ziarul „Dreptatea", nr. 231, de vineri 9 noiembrie, a fost semnat în loc de Francis Walsingham, F. Francis. Facem cuvenita rectificare în memoria celui ce a fost șeful serviciilor secrete ale Majestății Sale Britanice, regina Elisabeta I.

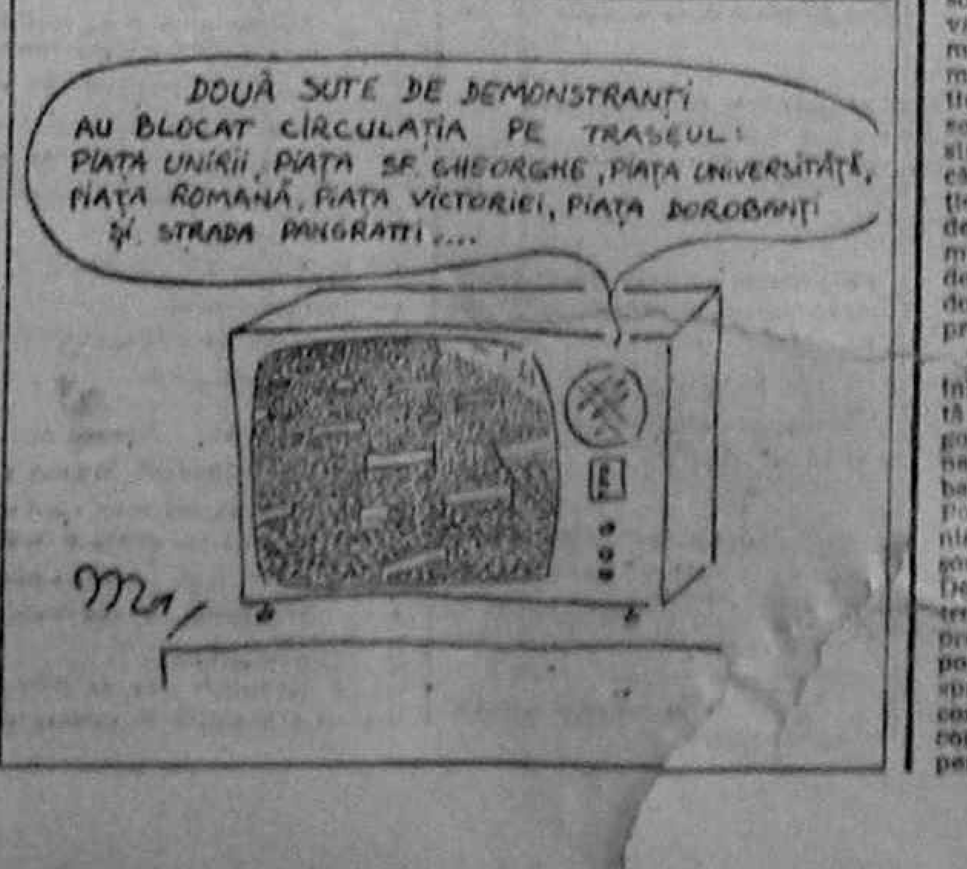

Surprizele unei conferințe de presă

Spunem surprize pentru că nu înțelegem atît atitudinea presei cît și comportarea unora din marile centrale sindicale. Subiectul conferinței de presă credem că ar fi trebuit să determine o participare cu mult mai semnificativă. Din partea ambilor parteneri: presă și sindicate.

Din păcate, acest lucru nu s-a întîmplat. Cu excepția ziarului „Azi", a unei gazete locale timișorene, a unui reprezentant al A.F.P., și a unui reprezentant al ziarului nostru, restul presei scrise și audio-vizuale a ignorat conferința de presă ținută la sediul clubului C.F.R. din Calea Griviței. De asemenea au lipsit de la conferință — deși au fost invitate să participe — C.N.S.L.R., „Alfa" și Confederația „Hercules", iar „Frăția" a fost reprezentată „pasager" de domnul Adrian Cosmescu lider al confederației.

În schimb în sală s-au aflat cîteva sindicate și federații neafiliate, dornice totuși să se alinieze unei politici comune promovate de cei șapte mari.

Din luările de cuvînt și din răspunsurile formulate la întrebările ziariștilor putem afirma că cei prezenți au făcut dovada unei atitudini de respingere — aproape reflexe — a politicii guvernamentale. Ca atare, în esență, marile centrale sindicale au considerat responsabilă actuala „echipă de tehnocrați" pentru:

a) lipsă de suport economic, cauzată de falsificarea sau eludarea statisticilor actuale, prin acceptarea ca punct de referință a statisticilor ceaușiste. (Mihai Gheorghiu — Alianța Intersindicală).

b) inexistența unei protecții sociale reale și care să se manifeste sub toate aspectele: economic, social, cultural, „indexarea" salariilor reprezentînd un surogat din toate punctele de vedere. (Adrian Cosmescu — Frăția).

c) proasta inspirație privind momentul ales pentru liberalizare, moment în care opinia publică nu este pregătită, atît din punct de vedere psihologic cît și din punct de vedere material. Lipsa unor programe de perspectivă, guvernul neștiind de fapt ce va face peste o lună sau două. (Dan Popescu — Conseneg.).

d) faptul că actuala liberalizare a prețurilor este în fapt o reașezare, identică cu cele practicate de Ceaușescu, în condițiile în care nivelul salariilor va scădea la un nivel fără precedent. (Nicolae Vlăsceanu — Consin).

La conferința de presă a luat cuvîntul și reprezentantul Asociației Pensionarilor C.F.R., domnul Ștefan Georgescu, care a adresat un apel guvernului, solicitîndu-i o mai mare protecție pentru această categorie a populației. Domnia sa a afirmat că în cazul în care doleanțele exprimate nu vor fi luate în considerare, asociația are în vedere un program de manifestări cu caracter revendicativ. Totodată domnul Georgescu a dezavuat poziția Uniunii Naționale a Pensionarilor care s-a declarat de acord cu suma de patru sute de lei, reprezentînd compensația acordată de guvern.

Un numitor comun al sindicatelor marilor centrale sindicale — cu excepția Frăției, care consideră de factură „populistă" propunerea ca atare — reprezintă accelerarea și [illegible]nerea modelului avansat de profesorul Cotocaru, privind trecerea la economia de piață.

Ca o concluzie a conferinței de presă se poate desprinde atitudinea deosebit de [illegible]rată a liderilor sindicali confruntați cu o politică guvernamentală, care poate fi demonstrată ca deosebit de dură. Rămîne de văzut dacă, sub presiunea — care se anunță a fi formidabilă — a masei de sindicaliști, conducerile marilor centrale sindicale, vor reacționa coerent, reușind să stopeze alunecarea fatală a guvernului spre pierderea completă a controlului asupra economiei și implicit asupra societății în ansamblul ei.

ȘERBAN POPA

Emanații și Moldova de dincolo

(Urmare din pag. 1)

de aur al omenirii", împotriva „canibalilor americani", declarîndu-și solidaritatea cu „eroicul popor nord-corean". Iar acum, pentru BASARABIA, greu era un gest, un cuvînt de solidaritate. În decembrie, tovarășul Ion Iliescu declara că mai crede, încă, în „valorile umaniste" ale comunismului, în timp ce în jur tinerii cădeau secerați de emanații acestui sistem. Cum s-ar fi putut încălca vechi tovărășii, internaționaliste, mai presus, evident, de meschinăria unei fîșii de pămînt însîngerat? Mai presus de lupta unor oameni pentru dorul lor de țară-mamă. Mai presus de dorul nostru de ei.

Pentru emanați, moldovenii înlăcrimați și cei care manifestă pentru ei, vor rămîne mereu golanii, derbedei. Căci emanații, în plus, nu pot uita, probabil, solidaritatea Frontului Popular din Moldova cu Golania și Proclamația de la Timișoara. Alt motiv să-i ignore. Deși culoarea politică n-ar mai trebui să conteze într-o atare problemă. Singura de natură să poarte întreg poporul român spre un CONSENS real. Dar conducerea țării e, totuși, în contrasens. De unde rezultă că, pentru emanați, culoarea politică, a puterii e mai presus de frați. Un apel la vrajbă, către mineri, e mai la îndemîna președintelui Iliescu, decît un apel la pace pentru Moldoveni. Pentru... liniștea noastră. Simbolic. Atît.

Moldova în arme, F.S.N.-ul doarme. Dacă pentru acești tovarăși istoria s-a scris, cîndva, altfel, ea nu rămîne azi, altceva decît mistificare: maculatură roșie. REALITATEA ISTORICĂ e cu totul alta. O realitate vie, pe care nici o ideologie, nici un pact și nici un tratat mincinos n-o mai pot ascunde și deturna. Tovarăși emanați, ați încercat — și cruțul în martie, ați reușit — să deturnați atenția țării către Ardealul nostru demult reintegrat: doar pentru a ne face să uităm Basarabia și, în același timp, a ne dezbina și învrăjbi cu maghiarii — frați în revolta din Decembrie — pentru a ne putea domina, asmuțiți unii împotriva celorlalți și deopotrivă mutilați. În august ați „comemorat" cu surle și trîmbițe cadavrul unui tratat, Diktatul de la Viena, ignorîndu-i deliberat pe neghiobul lui precedent și încă în vigoare, tratatul Ribbentrop — Molotov. Acum continuați cu răsuflate alarme false de „unguri la graniță" — hrana Odiosului — încercînd, în plus, să insinuați o absurdă [illegible] stil KGB: dacă noi ridicăm ochii la Basarabia, se declanșează automat revizionismul maghiar — mort și îngropat —, insinuînd că ar fi fost [illegible] la Malta. Între timp am aflat [illegible] o gogoașă ar fi fost și Yalta. Dacă n-am fi avut [illegible] noi trădători care să adopte [illegible] ideologie străină, [illegible] sîngele Diavolului Roșu [illegible] tați cu inscenările și [illegible] le. Maghiarii se declară — [illegible] sinos de des pentru noi — [illegible] tații României. Pe graniță, [illegible] Iliescu, cordial, miniștrii [illegible] rării României și Ungariei [illegible] armatele fac amicale schimburi de experiență, umplîndu-vă [illegible] ridicol, demontîndu-vă [illegible] mismul diversionist, [illegible] simplu gest cu [illegible] patriotic și [illegible] Perseverați!

Tovarăși emanați, sînteți depășiți de evenimente. [illegible] de acum, la Apelul Moldovei de Dincolo, ne-a convins patriotismul pe care [illegible] vi-l declamați. A fost [illegible] probă de rezistență în fața [illegible] tui popor. Nu-l mai [illegible] viitor. Dacă mai aveți [illegible] de demnitate, dacă [illegible] integr(ab)ilitatea României [illegible] decît la propria putere, [illegible] car indirect, cu Moldova [illegible] DEMISIONAȚI.

PARTIDUL NAȚIONAL ȚĂRĂNESC CREȘTIN ȘI DEMOCRAT
Departamentul Constituție și Legislație

PROIECT

CONSTITUȚIA ROMÂNIEI

TITLUL I
Statul Român

ART. 1.– România este un stat de drept, democrat, suveran, unitar și independent.

Teritoriul ei este inalienabil și indivizibil.

Puterile în stat emană de la popor, se exercită de popor, nu-mai în interesul poporului, prin reprezentanții săi, liber și legal aleși.

Statul și poporul român exclud totalitarismul și rasismul din viața societății.

ART. 2. – Denumirea statului este ROMÂNIA.

Drapelul României este tricolorul roșu, galben și albastru. Culorile sînt așezate vertical, de dimensiuni egale, avînd cu-loarea albastră lîngă lance.

Capitala României este municipul București.

ART. 3. – Forma de guvernămînt a României se hotărăște de popor, prin plebiscit.

ART. 4. – Numai statul are dreptul să emită monedă. Moneda națională este Leul.

ART. 5. – În România oamenii sînt liberi.

Principiile fundamentale ale vieții publice și private sînt:

a) inviolabilitatea și inalienabilitatea libertăților și drepturilor persoanei ;

b) respectarea demnității umane și egalității tuturor în fața legii ;

c) democrația întemeiată pe existența și activitatea nestînje-nită a mai multor partide politice ;

d) solidaritatea națională și socială.

Prin lege se înfăptuiesc aceste principii.

Statul este obligat să garanteze libertățile și drepturile per-soanei precum și exercitarea lor deplină.

ART. 6. – Este interzisă orice inegalitate sau discriminare pe criterii de sex, rasă, naționalitate, religie, grad de cultură, con-vingeri sau apartenență politică ori socială sau stare mate-rială.

ART. 7. – Este permis tot ceea ce legea nu interzice.

ART. 8. – Încetarea oricărei încălcări a libertăților sau drep-turilor persoanei poate fi cerută oricînd și de oricine pe cale judecătorească.

ART. 9. – Guvernarea României se realizează numai prin sis-temul democratic, întemeiat pe existența și activitatea nestînje-nită a mai multor partide politice.

Partidele politice participă la viața politică, economică și so-cială a României.

Ele se constituie și își desfășoară activitatea în mod liber.

Partidele politice sînt obligate să respecte prin programul, metodele și activitatea lor practică, suveranitatea și indepen-dența națională, integritatea teritoriului României, libertățile, drepturile persoanei și principiile democrației, așa cum aces-tea sînt definite și recunoscute în Constituție și în legile țării.

ART. 10. – Nici o lege, măsură administrativă sau altă dis-poziție nu poate interzice înființarea de partide politice ori de asociații cu caracter profesional, sindical, social, cultural sau religios și nici nu poate împiedica libera desfășurare a activită-ții lor, potrivit scopurilor pentru care au fost înființate.

ART. 11. – Judecătorii, procurorii și diplomații, cadrele mili-tare, ale poliției și jandarmeriei, militarii în termen, personalul civil din Ministerul Apărării Naționale și Ministerul de Interne, personalul serviciilor speciale de informație și investigare, pre-cum și personalul operativ al Radioteleviziunii de Stat nu pot face parte din partide politice și nu pot desfășura activitate po-litică.

Militarilor în termen precum și persoanelor aflate temporar sub arme li se suspendă orice activitate politică pe durata ser-viciului militar.

ART. 12. – Este interzis ca o persoană sau grupare de persoa-ne, civile sau militare, să uzurpe sau să monopolizeze, în totul sau în parte, fățiș sau ocult, chiar și temporar, oricare dintre pu-terile, instituțiile și organismele Statului, ori să exercite, pe a-ceste căi, suveranitatea națională.

ART. 13. – Limba oficială a Statului este limba română.

Minoritățile naționale pot folosi în mod liber limba maternă.

Toți cetățenii României au datoria să cunoască limba română.

Actele de stare civilă, hotărîrile judecătorești și orice acte cu caracter oficial se întocmesc în limba română.

În localitățile în care există o minoritate națională de cel pu-țin un sfert din populație, deciziile și regulamentele de interes local pot fi publicate și în limba acelei minorități. Pentru în-trebuințarea lor, se va ține seama de textul român.

ART. 14. – Mediul ambiant sănătos trebuie să constituie o preocupare permanentă a Statului și a întregii societăți.

Statul este obligat să ia toate măsurile necesare pentru re-facerea și menținerea echilibrului ecologic în atmosferă, bio-sferă, apă și sol.

În acest scop, se vor adopta legi corespunzătoare.

ART. 15. – Relațiile României cu toate celelalte state se în-temeiază pe atașamentul profund pentru cauza păcii perma-nente între toate popoarele lumii.

Politica externă a României tinde spre realizarea unei Eu-rope și a unei lumi unite.

Statul și poporul român sînt profund atașate principiilor li-bertății și democrației, astfel cum ele au fost proclamate prin Charta O.N.U., Declarația universală a drepturilor omului și tratatele internaționale.

TITLUL II
Libertățile, drepturile și îndatoririle fundamentale ale omului, cetățeanului și persoanelor juridice

ART.16. – Cetățenii și persoanele juridice române se bucură, în mod egal, de libertățile și drepturile prevăzute în Constitu-ție.

Românii domiciliați în străinătate și care au dublă cetățenie, se bucură, pe teritoriul României, de aceleași drepturi recu-noscute cetățenilor români.

De aceleași libertăți și drepturi, cu excepția acelora strîns legate de calitatea de cetățean român, se bucură și străinii aflați pe teritoriul României.

Persoanele juridice străine, legal recunoscute, cu sediul prin-cipal ori secundar în România, se bucură de aceleași drepturi recunoscute persoanelor juridice române dacă nu se aduce a-tingere intereselor naționale sau sociale ori principiilor funda-mentale ale Statului român.

Nici o restricție nu poate fi impusă decît prin lege.

ART. 17. – Calitatea de cetățean român precum și condițiile pentru dobîndirea sau pierderea acestei calități se stabilesc prin lege.

ART. 18. – Libertățile și drepturile persoanei se vor exercita fără a aduce atingere libertăților și drepturilor altor persoane și nici instituțiilor democratice ale României, suveranității, unității și integrității teritoriale a Statului.

ART. 19. – Statul recunoaște, apără și garantează libertatea persoanei precum și libertatea absolută de gîndire și de con-știință.

ART. 20. – Statul recunoaște, apără și garantează dreptul de exprimare precum și dreptul de a comunica în mod liber cu oricine, prin viu grai, în scris sau prin orice alte mijloace.

Înființarea de ziare, publicații periodice, posturi de radio și televiziune, editarea cărților și a tipăriturilor de orice fel, orga-nizarea de spectacole, expoziții și manifestații sportive sînt permise fără nici o restricție, nefiind supuse controlului guver-namental.

Ziarele și publicațiile, periodicele de orice fel, precum și posturile de radio și televiziune, pot aparține Statului, partidelor politice, asociațiilor și persoanelor particulare române.

Nici o îngrădire a libertății presei, scrisă sau audiovizuală, nu este permisă prin cenzură sau prin orice alte mijloace.

Nici un ziar sau publicație, nici un post de radio sau de te-leviziune nu poate fi suspendat sau suprimat decît în cazul în care, printr-o activitate sistematică, se aduce o atingere vădită principiilor prezentei Constituții ori intereselor fundamentale ale Statului sau ale poporului român, pe plan intern sau extern.

Măsura suspendării sau suprimării poate fi luată numai prin hotărîre judecătorească.

ART. 21. – Secretul corespondenței, al convorbirilor telefonice, și comunicării prin orice alte mijloace, precum și cel al tuturor aspectelor vieții particulare, este garantat.

Orice încălcare se pedepsește penal.

ART. 22. – Statul recunoaște, apără și garantează dreptul de asociere în organizații cu caracter politic, profesional, sindical, social, cultural, sportiv și de orice alt fel.

Este interzisă înființarea de organizații care încalcă sau li-mitează libertățile și drepturile persoanelor fizice sau juridice ori tind la aceasta, sau care promovează principii sau practici antidemocratice, totalitare ori rasiste.

ART. 23. – Statul recunoaște, apără și garantează dreptul de întrunire și de manifestare nonviolentă.

Pentru organizarea de întruniri în săli sau în spații particu-lare nu este necesară nici o autorizație ori altă formalitate.

Regimul întrunirilor sau manifestațiilor în spații publice este reglementat prin lege, cu respectarea principiilor libertății și democrației, consacrate în Constituție.

Nimeni nu poate fi reținut, arestat, pedepsit sau persecutat pentru organizarea ori participarea la întruniri sau manifestații.

ART. 24. – Statul recunoaște, apără și garantează libertatea religioasă și dreptul de practicare a cultelor.

Nimeni nu poate fi obligat să adere la o religie sau să prac-tice un cult.

Sînt interzise numai acele culte care încalcă morala sau bu-nele moravuri.

Prin practicile lor, cultele nu pot aduce atingere principiilor fundamentale ale Statului și ordinii de drept.

ART. 25. – Oricine are dreptul să adreseze petiții oricărora dintre puterile Statului, organelor de stat sau oricărei alte insti-tuții.

Acestea sînt obligate să răspundă în scris și motivat, în ter-menul prevăzut de lege.

ART. 26.– Domiciliul și reședința oricărei persoane fizice pre-cum și sediile persoanelor juridice sînt inviolabile.

Nici o vizită, descindere sau percheziție nu va putea fi făcută decît de organele legale împuternicite, numai în baza unui mandat prealabil, emis conform legii și în limitele acesteia.

ART. 27. – Orice persoană are dreptul de a-și stabili domi-ciliul, reședința sau sediul, în orice parte a teritoriului țării, cu excepția zonelor interzise prin lege.

ART. 28. – Dreptul la emigrare este recunoscut și garantat.

Românii de orice origine etnică, aflați în străinătate, au drep-tul să se înapoieze în România și să se integreze în societate și în viața publică.

ART. 29. – Nici un cetățean român nu poate fi expulzat din România.

Extrădarea se pronunță de instanțele judecătorești conform normelor de drept internațional, tratatelor și acordurilor la care România este parte.

ART. 30. – Dreptul străinilor de a se stabili temporar în Ro-mânia poate fi refuzat pentru motive temeinice.

Dreptul străinilor de a se stabili definitiv în România se re-glementează prin lege.

Respingerea cererii de stabilire în România poate fi atacată în justiție.

ART. 31. – Statul poate acorda azil politic persoanelor perse-cutate în țara lor, pentru convingerile sau activitățile lor demo-cratice ori religioase.

ART. 32. – Cetățenii români au dreptul la muncă.

Ei își pot apăra și valorifica drepturile profesionale în Justi-ție, prin sindicate și organizații proprii, precum și prin dreptul la grevă.

Se va putea declara grevă în scopul satisfacerii unor revendi-cări profesionale, în condițiile stabilite prin lege.

ART. 33. – Statul acordă, în condițiile legii, ajutoare de so-maj salariaților rămași temporar fără loc de muncă.

ART. 34. – Săptămîna de muncă este limitată la 40 de ore.

Pentru minori ea este limitată la 30 de ore, cu aceeași sala-rizare pe unitatea de timp.

Orice program de muncă cu o durată mai mare sau munca în sărbătorile legale sînt permise numai cu acordul celor in-teresați.

Munca prestată peste program sau în sărbătorile legale va fi plătită cu un spor de salariu stabilit prin lege.

Persoanele care lucrează în munci grele, periculoase sau dău-nătoare sănătății, vor beneficia de un program de muncă re-dus, cu plata integrală a salariului.

Este interzisă folosirea minorilor și a femeilor gravide la munci grele, periculoase, dăunătoare sănătății, sau pe timp de noapte.

ART. 35. – Orice salariat are dreptul la un concediu de odih-nă stabilit prin lege.

ART. 36. – Persoanele care prestează muncă pentru societa-te și care se îmbolnăvesc sau suferă accidente, au dreptul la a-jutoare pentru incapacitate de muncă, temporară sau perma-nentă.

Persoanele care au prestat muncă pentru societate au dreptul la pensie pentru limită de vîrstă.

Persoanele care au depășit limita de vîrstă dar nu întrunesc condițiile legii pentru a primi o pensie, au dreptul la un aju-tor social.

Condițiile și modalitățile de acordare a ajutoarelor pentru incapacitate de muncă, a pensiilor pentru limită de vîrstă și a ajutoarelor sociale se vor stabili prin lege.

ART. 37. – Statul are obligația să creeze un sistem autonom și specific de ocrotire socială pentru țărănime.

Tuturor țăranilor li se garantează dreptul la pensie de bă-trînețe sau pentru incapacitate de muncă, totală ori parțială, permanentă sau temporară.

Prin legi specifice se va înființa și organiza acest sistem de ocrotire socială pentru țărănime.

ART. 38. – Femeile au dreptul la ajutor băneș pe timpul gra-vidității, precum și după naștere.

Femeia gravidă are dreptul la un concediu prenatal, cu plata unui ajutor egal cu salariul.

Mama are dreptul la un concediu de maternitate de un an, socotit de la nașterea copilului, cu plata unui ajutor egal cu salariul. La cerere, mama are dreptul la prelungirea concediului pe încă doi ani, cu plata unui ajutor egal cu jumătate din sa-lariu.

Pe tot acest timp, se consideră neîntreruptă vechimea în mun-că.

Prin lege se vor stabili condițiile și întinderea ajutorului acor-dat femeilor care nu au serviciu.

ART. 39. – Femeia gravidă are dreptul de a hotărî în privin-ța menținerii sau întreruperii cursului sarcinii.

ART. 40. – Statul organizează învățămîntul de toate gradele în școli și facultăți.

În învățămînt, limba oficială de predare este limba română.

În școlile de stat, învățămîntul este gratuit.

Durata obligatorie de școlarizare este de opt ani.

Învățămîntul de stat este apolitic.

Statul încurajează elevii și studenții merituoși prin acordarea de burse.

Se interzice orice discriminare la admiterea în școlile de stat și la frecventarea lor, pe criterii etnice, religioase, sociale sau de altă natură.

În școlile și liceele de stat se instituie ore de învățămînt re-ligios, cu frecventare facultativă.

ART. 41. – Este permisă organizarea de școli și instituții de învățămînt particulare și confesionale.

Acestea sînt obligate să respecte constituția și legile țării, să promoveze principiile libertății, democrației, solidarității na-ționale și sociale.

Condițiile pentru recunoașterea de către Stat a diplomelor e-liberate de aceste școli și instituții de învățămînt, se vor stabili prin lege.

ART. 42. – Statul încurajează prietenia și colaborarea pope-rului român cu minoritățile din România.

Acestea au dreptul de a folosi limba maternă și de a-și dez-volta propriile tradiții.

Ele au dreptul la învățămînt și în limba lor maternă.

Limba și literatura română precum și istoria României se vor preda în toate școlile de orice fel.

Educația în școlile cu predare în limba minorităților, va trebui să promoveze relații de prietenie și colaborare cu poporul ro-mân, cu celelalte minorități și să respecte principiile prezentei Constituții.

Șovinismul constituie o încălcare gravă a libertăților și drep-turilor omului.

Orice manifestări șovine sînt interzise și se pedepsesc con-form legii penale.

ART. 43. – Nimeni nu poate fi învinuit, reținut, arestat anche-tat sau judecat, înainte de a i se aduce la cunoștință, în scris și motivat, fapta de care este acuzat.

Nimeni nu poate fi arestat fără un mandat emis de procuror, conform legii, înaintea arestării.

Mandatul va cuprinde, concret, motivele de fapt și temeiu-rile de drept.

Numai în cazul de flagrant delict sau în cazuri urgente o per-soană poate fi reținută timp de cel mult opt ore, după care va fi eliberată dacă procurorul nu a emis mandat de reținere sau arestare împotriva sa, în condițiile legii.

La încetarea reținerii sau arestării, se va înmîna persoanei pusă în libertate dovadă scrisă și motivată cu privire la reține-re sau arestare, precum și cu privire la motivele care au deter-minat luarea acestor măsuri.

ART. 44. – Persoana cercetată are dreptul să fie asistată de avocat la efectuarea tuturor actelor de urmărire penală.

Acest drept i se va aduce la cunoștință înaintea oricărui act de cercetare, luîndu-se act de opțiunea persoanei cercetate.

Nerespectarea acestor prevederi se sancționează potrivit co-dului de procedură penală.

ART. 45. – Nici o pedeapsă nu poate fi aplicată decît prin hotărîre judecătorească, pronunțată în temeiul legii.

De la începerea cercetărilor penale și pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii de condamnare, orice persoană este soco-tită nevinovată.

ART. 46. – Statul apără și garantează persoanelor fizice și juridice, române și străine, drepturile sacre și inviolabile de pro-prietate și de moștenire asupra tuturor bunurilor mobile și imo-bile, de orice natură, și în orice cantitate.

Nu pot face obiect al proprietății particulare, apele, spațiul aerian, bogățiile subsolului, resursele energetice, sistemul ener-getic național, căile publice de comunicație rutieră, căile fe-rate, poștă și telecomunicațiile, precum și industria de arma-ment.

Terenurile destinate agriculturii vor aparține în proprietate numai persoanelor fizice și juridice române.

Latifundiile sînt interzise. Prin lege se vor limita suprafețele de teren, destinate agriculturii, ce pot face obiectul proprietății unei singure persoane.

Statul poate limita prin lege drepturile de proprietate ale persoanelor fizice și juridice străine, dar numai pentru interese superioare.

ART. 47. – Pentru bunăstarea țărănimii și a întregului popor Statul este obligat să încurajeze înființarea și dezvoltarea gos-podăriilor țărănești individuale, precum și a asociațiilor liber formate din mai multe gospodării țărănești individuale.

Prin legi speciale se vor acorda țărănimii asistență tehnică, credite cu dobînzi minime prin bănci țărănești, scutiri de impo-zite și alte avantaje materiale.

Art. 48. – Prin prezenta Constituție se recunoaște deplina va-liditate și intangibilitate a drepturilor de proprietate asupra te-renurilor agricole de orice fel, conferite prin legea de impro-prietărire funciară adoptată în temeiul Constituției din 1923, prin procesele-verbale de improprietărire întocmite în perioada 1923–1945, prin procesele-verbale întocmite cu prilejul reformei agrare din 1945, precum și prin toate titlurile legale de dobîn-dire de către persoanele fizice a drepturilor de proprietate asu-pra oricăror terenuri agricole, existente ținută în anul 1962 in-clusiv.

Cu excepția latifundiilor, terenurile agricole de orice fel, pre-văzute în alineatul precedent, vor fi restituite titularilor lor sau moștenitorilor lor în linie descendentă, dacă mai sînt în viață.

ART. 49. – Cu excepția fondurilor industriale, se anulează toate decretele și actele normative de orice fel intrate în vi-goare începînd cu data de 11 iunie 1948, cu caracter colectiv sau individual, prin care au fost naționalizate, expropriate, con-fiscate sau trecute în patrimoniul statului, terenuri și construcții situate în intravilanul tuturor localităților urbane sau rurale, de pe întreg teritoriul României, aparținînd persoanelor fizice.

Toate terenurile și construcțiile existente pe ele în prezent se vor restitui titularilor lor sau moștenitorilor în linie directă des-cendentă, dacă mai sînt în viață.

În cazul acelor terenuri și construcții care nu mai pot fi restituite în natură deoarece au fost demolate sau ocupate de alte construcții, Statul este obligat să acorde despăgubiri ori să recalculeze despăgubirile acordate pînă în prezent, cu respec-tarea prevederilor art. 51 din prezenta Constituție.

ART. 50. – Prin lege se vor stabili modalitățile și procedura de restituire a terenurilor și construcțiilor prevăzute în articolul precedent, cu respectarea drepturilor legale dobîndite de deți-nătorii actuali, persoane fizice.

ART. 51. – Statul va putea expropria bunuri imobile numai pentru cauză de utilitate publică, expres determinată prin lege, cu plata unei despăgubiri prealabile, juste și integrale, în con-dițiile legii civile.

În caz de dezacord cu privire la oportunitatea exproprierii sau la caracterul just și integral al despăgubirii, persoana expro-priată este îndreptățită să se adreseze justiției.

Legea de expropriere va identifica și nominaliza fiecare îme-bil supus exproprierii.

Nu se pot expropria lăcașuri de cult, monumente sau ruine is-torice, edificii, alte edificii de valoare națională și nici localități urbane sau rurale, în întregime sau în parte.

ART. 52. – Orice persoană lezată în libertățile, drepturile sau interesele sale legitime, de orice organ al Statului, se poate a-dresa justiției, în scopul repunerii sale în drepturi și al repară-rii prejudiciului suferit.

Prejudiciul se va acoperi de organul de stat în solidar cu persoana care a comis abuzul.

ART.53. – Orice încălcare sau îngrădire a libertăților și drep-turilor consacrate prin prezenta Constituție, este pedepsită de lege.

Oricine are dreptul să obțină efectuarea unor investigații cu privire la încălcarea acestor libertăți și drepturi, precum și mă-suri de înlăturarea lor și de repararea prejudiciilor morale și materiale.

ART. 54. – Cetățenii români sînt obligați să prestere servi-ciul militar.

Femeile nu prestează serviciul militar obligatoriu. Ele se pot înrola voluntar.

Cetățenii aparținînd unui cult religios care le interzice folo-sirea armelor pot opta pentru prestarea unui serviciu militar auxiliar, a cărui durată și condiții de desfășurare vor fi stabi-lite prin lege.

Partea a doua a proiectului Constituției României elaborat de P.N.Ț.-C.D. o vom publica în ziarul de miercuri, 14 noiembrie.

www.constitutia.ro

Conducerea Televiziunii refuză accesul presei la mitingul de protest al Sindicatului liber

Fiind vorba de un miting anunțat prin mijloacele mass-media, joi ne-am îndreptat spre sediul televiziunii unde urma să se desfășoare mitingul de protest al Sindicatului Liber din Radio-televiziunea Română față de atitudinea lipsită de spirit de cooperare a Consiliului de Administrație al RTVR vizavi de revendicările formulate de acesta. Tocmai ni se întocmeau formele de intrare, eram în acel moment 3 reprezentanți din partea Agerpres și ai altor cotidiane bucureștene, cînd gardele noastre ne aduc la cunoștință vădit jenate de situația creată că d-lui Dumitru Iuga i s-a retras tocmai acum (!) dreptul de semnătură și în consecință inocentele bilete de intrare pentru care ecosesem buletinele de identitate, au devenit dintr-odată inoperante.

Cui îi aparține acest gest atît de puțin elegant și atît de inoportun moment? Degetul arătător ne indică tuturor ferestrele etajului unsprezece unde se află birourile conducerii. De acolo o eminență cenușie a hotărît ca presa să nu asiste la mitingul Sindicatului Liber și eventual să nu ia cunoștință de doleanțele lucrătorilor săi precum și de numeroasele lor încercări de a rezolva amiabil o situație conflictuală aflată de mult în stare de criză. Procedeu de profundă convingere comunistă al unei conduceri pretins democratice din cadrul scumpei noastre televiziuni care nu își mai spune liberă. În lipsa acestui penibil gest lipsit de demnitatea pe care ar trebui să i-o confere importanța televiziunii într-o societate modernă, gest care se vrea în sine ca aparținînd unui om de mînă forte, actuala conducere a numitei instituții nu s-ar mai fi expus încă odată oprobriului. Pentru că încercarea de a împiedica presa să ajungă acolo unde se petrece ceva pentru a informa despre aceasta opinia publică este ridicolă în sine, dar nocivă prin germenele totalitarismului pe care îl conține. Deși nevăzută, mîna păpușarului se ghicește ușor după faldurile catifelei.

În final, mitingul s-a desfășurat în curtea interioară a televiziunii de unde a avut loc și acea transmisie de neuitat în ziua de 22 decembrie trecut în scurta pauză dintre fuga soților Ceaușescu și sosirea teroriștilor misterioși. Așa că reprezentanții presei precum și cei veniți în urma noastră, ne-am aliniat pe trotuar înfundîndu-ne unu din urechi pentru a acoperi vacarmul străzii și încordîndu-ne auzul celeilalte pentru a desluși cît de cît luările de poziție ale participanților. Au luat cuvîntul printre alții dnii: Iuga, Vartan Arachelian, Dobrescu, Miclovan, d-na Delia Budeanu. Cerem scuze celor al căror nume nu l-am auzit distinct sau (și mai rău) nu l-am scris corect și îi rugăm să ne ofere cuvenitele circumstanțe atenuante.

S-a vorbit fără patimă amintindu-se prezența nedorită a fostei nomenclaturi în viața noastră politică, despre refuzul dialogului practicat de conducerea televiziunii, despre controlul și cenzura mascată la care sînt supuse emisiunile TV, despre necesitatea epurării cadrelor pătate, despre programul de lucru care ajunge uneori la 14—15 ore/zi, s-a cerut plata sîmbetelor și duminicilor lucrate, la tarif dublu, vorbitorii desolidarizîndu-se la unison de emisiunile care informează milioanele de telespectatori prezentînd realitatea trunchiat pînă la deformare, ceea ce înseamnă în fapt dezinformare. În același context s-a subliniat încă odată că televiziunea nu și-a onorat nobila ei sarcină de a sluji numai adevărul, cu atît mai mult cu cît pe micile sale ecrane nu s-a făcut loc marilor adevăruri referitoare la evenimentele petrecute în 13—15 iunie.

Mitingul s-a încheiat în nota unei doleanțe colective, în sensul că fiecare din participanți s-ar simți mîndru să lucreze într-o televiziune cu adevărat democrată și care să servească interesele poporului și nu ale nomenclaturii, o televiziune care să nu-și mai propună să mistifice realitatea.

ION UNTARU

„ALIANȚA CIVICĂ"

Conferința de presă, joi, 8 noiembrie, Hotel București

Mai mult decît o conferință, întîlnirea (ca să-i spunem așa) între inițiatorii „Alianței Civice" și ziariști (și nu numai) a prilejuit o adevărată prezentare a numeroase opinii deosebit de pertinente privind soluții pentru momentul de față în care se află societatea românească.

Reprezentanți ai Alianței Civice nou constituite și nelegalizate încă (cu toate că s-au făcut încercări în două rînduri) au fost: Mihail Șora, Ana Blandiana, Petre Mihai Băcanu, Stelian Tănase, Gabriel Andreescu, Octavian Paler, Iulian Cornățeanu (G.I.D.) — Sînt acestea nume care nu mai au nevoie de completare, unii dintre cei mai valoroși intelectuali ai noștri. Inițiativa lor — „ALIANȚA CIVICĂ" — este pasul pe care-l așteptam de mult din partea intelectualității române și care a venit în momentul în care tocmai ne-ntrebam, cu îngrijorare, unde sînt intelectualii români care să organizeze, să lumineze, să conducă, să lămurească, și alți nenumărați „SĂ"...

MIHAIL ȘORA a susținut momentul de deschidere al Conferinței de presă: Aș vrea în cîteva cuvinte să spun în ce împrejurări și din ce motivație s-a alcătuit această Alianță Civică. Încă din toiul verii, adică după evenimentele din 13—15 iunie, avînd în vedere faptul că puterea statală care funcționa în virtutea vechilor structuri pe care le preluase și pe care nu le înlocuise, de la vechiul regim, într-o direcție care punea în primejdie chiar obiectivele democratice pe care această putere statală și le propusese pentru viitorul societății românești, ne-am gîndit că este bine ca la nivelul societății civile să existe un fel de conștientizare a datoriilor acestei societăți deținătoare a adevăratei puteri vizavi de puterea statului care e o putere mandatată, trebuind să fie controlată de societatea civilă. Ca urmare a acestei conștientizări la nivelul societății civile a luat ființă un fel de structură care să permită tuturor tendințelor și tuturor mișcărilor din sînul societății civile (al căror ideal real și nu doar proclamat este introducerea democrației și a modernizării societății românești la toate nivelurile ei de existență) să-și poată găsi un cadru în care să acționeze unitar pentru a-și asigura propriul viitor, respectiv pentru a asigura viitorul societății românești. În sensul acesta au avut loc de-a lungul acestor luni o mulțime de contacte între tot felul de formații a căror tendință democratică reală era evidentă pentru noi toți și ca rezultat al acestei îndelungi și foarte atente consfătuiri, a acestui dialog în care s-a ajuns la o soluție unitară, minimală, pentru a porni la acțiune. Ca rezultat al acestor lungi dialoguri a luat naștere ALIANȚA CIVICĂ.

MODUL DE ORGANIZARE. SCOPURI PROFUNDE

STELIAN TĂNASE: Statutul nostru nu vă este cunoscut încă. Alianța Civică este organizată pe filiale, deci va exista o conducere între cei care vor fi aleși într-un viitor Congres al Alianței Civice (Congres pe care sperăm să-l organizăm cît mai repede posibil) și acest mecanism întru totul democratic, ca toți să învățăm din eșecurile pe care le-am suferit în ultimele luni. Nu cred că putem lupta împotriva unor practici autoritariste sau totalitare cu aceleași mijloace. Deci, numai prin niște structuri complet democratice este posibilă această luptă. Desigur, în aceste luni au avut loc consultări între grupurile societății civile care au apărut după Revoluție (sau ce a fost) și aceste consultări au trebuit să fie depășite printr-o structură pe care să le-o oferim și care să ne poată face să decidem împreună și să organizăm împreună acțiuni, pe care evenimentele și situația din România ni le va impune. Tocmai această urgență și caracter neașteptat și o situație fluidă ne-a făcut să oferim aceste strtucturi pentru ca pînă acum să ne cunoaștem, am suferit în fața contraofensivei vechilor structuri, foarte multe eșecuri. Această ALIANȚĂ CIVICĂ și-a constituit o structură care are un mecanism decizional, o structură cu totul democratică, pentru că, pînă acum, grupurile care au apărut nu și-au oferit astfel de structuri prin care să poată decide, organiza și urmări pînă la capăt anumite acțiuni.

Expuneri pe larg într-unul din numerele viitoare ale ziarului.

ODETTE HANGANU
DUMITRU NICODIM

Începînd cu această săptămînă puteți citi TINERAMA
32 de pagini de știri, anchete, reportaje din țară și de peste hotare realizate cu un singur scop, acela de a informa cît mai obiectiv și cît mai complet.
Deci, săptăminal va apare TINERAMA, o revistă condusă de Max Bănuș.

Hai să bocim pe umărul lui Hagi!

Probabil multă vreme — poate pînă la redresarea fotbalului românesc — plecarea masivă a jucătorilor noștri în străinătate va fi un subiect de actualitate. Pentru antrenori — un motiv ușor de invocat, și oarecum valabil, în caz de înfrîngere. Pentru cronicari — un perpetuu prilej de repros — desigur, îndreptățit — față de Federație pentru ușurința cu care a aprobat aceste transferuri fără să prevadă consecințele lor dezastruoase. Desigur, acești jucători au valoare; și acum sîntem mai mult ca oricînd în măsură să realizăm acest lucru: absența lor se oglindește în jocul fostelor echipe de club, în rezultatele acestora, în dezolantul aspect al tribunelor goale. Dar a ne opri aici cu explicațiile la modul dezastruos în care se prezintă fotbalul românesc în acest moment, ar fi cel puțin o exagerare.

În oceanul de mediocritate în care se zbate campionatul nostru mai există ici-colo jucători dotați. Dar ei sînt prea puțini — cu o floare nu se face primăvară — pentru a schimba „fața" fotbalului românesc. Și apoi, lipsește starea de emulație care, firesc, ar atrage după sine decantarea valorilor.

Cel mai grav însă nu pare a fi absența talentelor, ci însuși modul de abordare a partidelor, mai ales cele internaționale.

Am văzut, de pildă, miercuri în cupele europene, o echipă — Steaua București — care lăsa impresia că n-a avut nici un motiv să intre pe teren, că nu are nici un motiv să joace. De acord, Steaua nu mai este nici măcar umbra celei de altădată, este în plină formare, dar jucătorii ei nu pot da nici o explicație la abundența paselor greșite, la jocul leneș, la bîlbîielile din fața porții. E posibil ca la 6 metri, față în față cu portarul, să stai să te întrebi dacă e cazul să șutezi sau să pasezi unui coechipier? În aceste condiții ne întrebăm dacă singurul vinovat este antrenorul C. Ștefănescu, conform părerii galeriei steliste care cerea demisia acestuia. Să zicem că va veni un alt antrenor. Cît va reuși el să schimbe din jocul Stelei cu aceiași apatici jucători?

Am văzut, în schimb, pe același stadion, o echipă, — Montpellier — care, fără să reflecte o valoare deosebită, a muncit pentru fiecare minge, chiar dacă scorul general era deja 6—0 în favoarea ei și calificarea o certitudine. Iată deci un model de abordare a unui meci (pentru ei aproape fără miză) din punctul de vedere al unui profesionist. Am văzut, de asemenea, la Craiova o echipă — Borussia Dortmund — care, la scorul de 3—0 în favoarea ei, nu a slăbit nici o clipă ritmul de joc, anulînd Universității orice șansă de a înscrie. Fapt remarcat după meci de înșiși jucătorii craioveni. Și aceste două echipe nu sînt singurele exemple.

Și iarăși simțim nevoia să ne întrebăm: Fotbalul românesc este oare pregătit — măcar din punctul de vedere al mentalității — pentru trecerea la profesionism?

ELENA POPA

P.S.: O bilă albă pentru victoria de realibitare a Politehnicii Timișoara.

SPORT

• Cea de-a douăsprezecea partidă dintre Gari Kasparov și Anatoli Karpov s-a terminat cu remiză, astfel scorul fiind în momentul acesta egal 6—6. Cu acest rezultat parțial, primul act al marii întîlniri se încheie luîndu-și rămas bun de la metropola care a găzduit-o, orașul New York. După o scurtă pauză se va continua la Paris cu restul de 12 partide.

• Alte rezultate din Cupele Europene la fotbal: **Bordeaux** — F.C. Magdeburg 1—0; Inter Bratislava — **F.C. Köln** 0—2; **Bayer Leverkusen** — GKS Katowice 4—0; **Anderlecht** — Omonia Nicosia 3—0; **Admira Viena** — F.C. Lucerna 3—0.

(I.f.)

Ce mai face, ce mai spune PLANETA

Le Monde

După Cortina de Fier, zidul de argint(...ți)

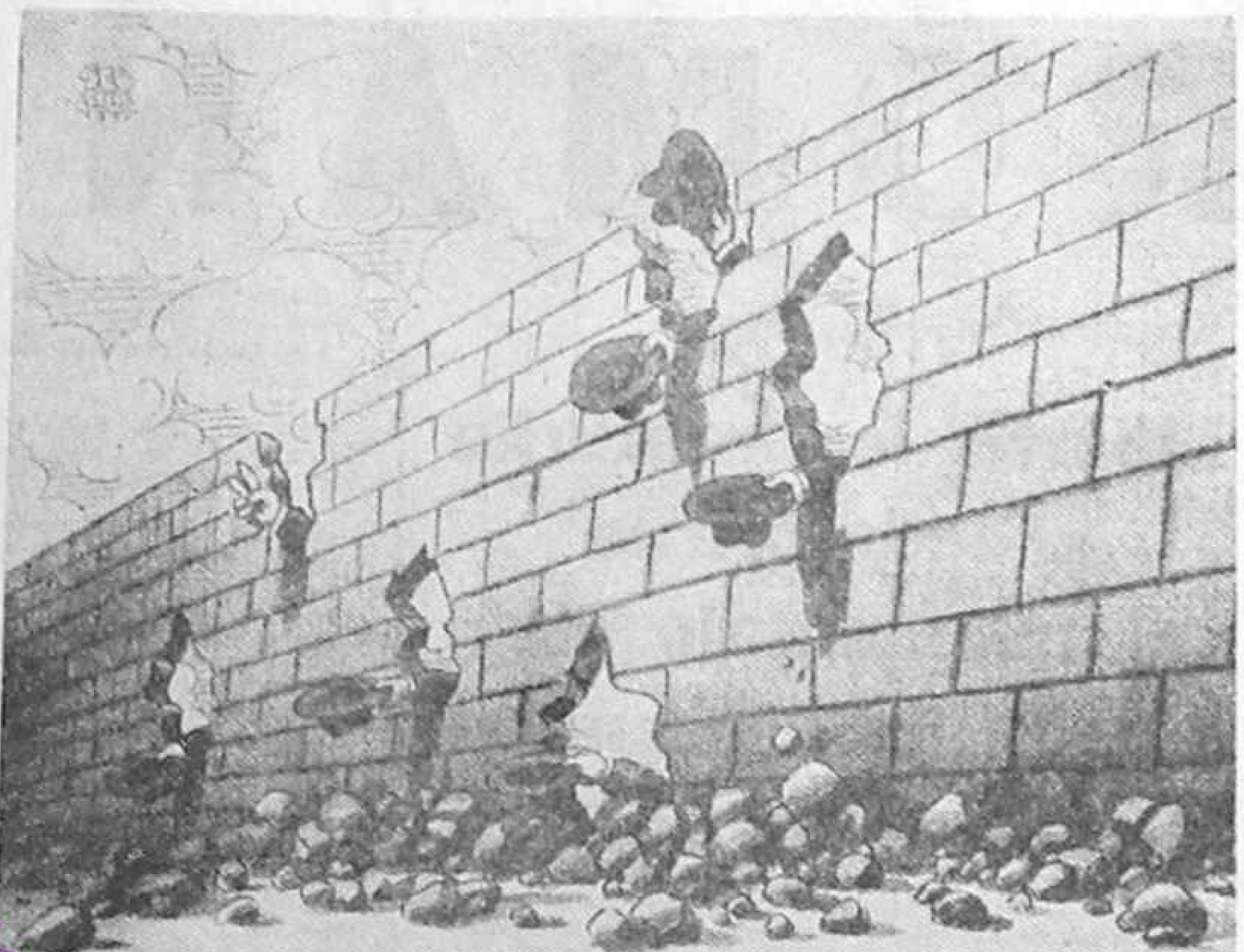

Spinosul drum spre economia de piață (II)

Spre deosebire de Polonia, unde grava situație economică a țării — hiperinflație și 40 de miliarde de dolari datorii externe — impunea o reformă radicală și cu efect rapid, Cehoslovacia pare a se orienta spre reforme făcute într-un ritm mai lent. Conștient de impactul negativ pe care le-ar avea asupra populației reformele prea drastice, președintele republicii, Vaclav Havel, se opune din răsputeri propunerilor avansate de Vaclav Klaus, actualul ministru de finanțe și adeptul unor reforme radicale asemănătoare celor din Polonia.

Este semnificativ totuși că *acesta din urmă* a fost ales președintele Forumului Cetățenesc la recentul congres ce a avut loc la mijlocul lunii octombrie. Rivalul său învins nu este altcineva decît celebrul dramaturg, actualul președinte al țării.

O primă măsură a fost devalorizarea monedei naționale, coroana, ca prim pas spre convertibilitatea ei. Această măsură a avut drept consecință scumpirea tuturor produselor de import, întreprinderile fiind acum mult mai puțin grăbite să cumpere bunuri din afară. Totodată cheltuielile lor de producție au crescut atît de mult încît astăzi ele ezită între a scumpi prețul produsului sau a înceta fabricarea lui. Deși nu s-a pus încă problema liberalizării prețurilor, există semne că această chestiune va fi luată în discuție încă înainte de sfîrșitul anului. *Există însă și temeri că odată prețurile liberalizate, existența unei situații de monopol datorită lipsei concurenței va duce la impunerea pe piață a unor prețuri excesiv de mari.*

Vaclav Klaus este partizanul unei privatizări rapide și programul său cuprinde trei etape. În prima, restaurantele, magazinele și serviciile vor fi vîndute sectorului particular. Persoanele ale căror proprietăți au fost confiscate după preluarea, în 1948, a puterii de către comuniști, își vor putea redobîndi proprietățile într-o perioadă de timp limitată, urmînd să fie despăgubiți. Actualii administratori ai unor bunuri le vor putea cumpăra iar restul vor fi vîndute publicului la licitație.

În a doua etapă va începe privatizarea întreprinderilor prin transformarea lor în societăți pe acțiuni. Pentru cele de interes național precum uriașa Skoda, statul intenționează să cumpere 20—30% din acțiuni. Și străinii vor avea dreptul să cumpere acțiuni în condiții ce vor fi legiferate la o dată ulterioară. Ministrul Klaus intenționează să acorde cetățenilor cehoslovaci bonuri pentru transformarea lor ulterioară în acțiuni. Ultima etapă va consta în transformarea în societăți pe acțiuni a marilor grupuri de întreprinderi administrate în prezent de stat.

Pînă la încheierea privatizării, proces complicat și de durată, o amploare deosebită o vor lua așa numitele „joint ventures", societățile cu capital mixt. Deoarece cehilor și slovacilor nu le este frică de capitalul străin care le-ar cumpăra chipurile țara, condițiile legislative au făcut ca la începutul lunii octombrie să fie înregistrate 602 societăți cu capital mixt față de numai 11 cîte existau la începutul anului. După originea investitorilor ele sînt: 171 de societăți cu capital austriac, 163 cu capital german, 57 cu elvețian, 32 cu american, 23 cu capital britanic, 22 cu italian, 22 cu suedez, 15 cu olandez și 11 cu capital francez.

LUCIA ȘTEFAN

Inflație galopantă în URSS

Un grup de consilieri ai președintelui sovietic Mihail Gorbaciov a apreciat că programul de reforme economice adoptat în luna octombrie de parlament se va solda **cu o inflație galopantă și o sărăcire dramatică a populației.**

Celor 13 personalități care au participat la elaborarea programului radical al „celor 500 de zile", respins de Sovietul Suprem în favoarea unei scheme de reforme moderate, au semnat o scrisoare deschisă, publicată în revista progresistă „Komsomolskaia Pravda".

Printre semnatari figurează în special academicianul **Stanislav Șatalin**, unul dintre coautorii planului celor 500 de zile — care însă și-a dat girul pentru programul adoptat în final —, **Nikolai Petrakov**, colaborator apropiat al președintelui, și **Gregor Iavlințki**, viceprim ministru al Federației Ruse. G. Iavlințki și-a prezentat demisia la jumătatea lunii octombrie pentru a protesta împotriva adoptării de către Sovietul Suprem a unui plan prea vag, subliniind că un compromis între cele două programe nu poate funcționa. Demisia sa a fost refuzată pentru moment.

Între timp, Federația Rusă, sub președinția lui **Boris Elțîn**, a început de la 1 noiembrie aplicarea programului celor 500 de zile. „În acest moment **noi nu dispunem de informații privind situația economică reală a țării**, date indispensabile pentru a fixa intervalul stabilizării, iar tendințele de criză s-au accelerat" se arată în scrisoare.

„Programul celor 500 de zile prevede o serie de măsuri energice de însănătoșire a finanțelor, la care se adaugă o demonopolizare paralelă a întreprinderilor și a structurilor ce trebuie să asigure autoreglarea pieței, urmată ulterior de o liberalizare treptată a prețurilor", subliniază semnatarii, apreciind că ceea ce se face acum este exact situația inversă.

„Reforma prețurilor, punct esențial al programului guvernului a fost hotărîtă, iar trecerea la o economie de piață nu se va solda cu o stabilizare a rublei, ci cu o inflație urmată apoi de măsuri bancare prea tîrzii pentru a încerca să o oprească", relevă scrisoarea.

„Creșterea prețurilor la produsele agricole de bază, creșterea prețurilor engros practicată după 4 octombrie" au determinat o inflație importantă care va agrava în mod considerabil nivelul de viață al întregii populații.

„Dacă compensațiile (măsuri destinate sectoarelor mai defavorizate ale populației) încep de acum să fie aplicate atunci nu va mai fi vorba de inflație ci de superinflație", au avertizat ei, subliniind că previziunile privind menținerea deficitului bugetar în limitele de 30 miliarde ruble în 1991 vor fi depășite „încă din primul trimestru al anului".

Pe de altă parte, semnatarii scrisorii subliniază „o agravare a raporturilor economice între republici". „Estonia a sporit prețurile și și-a creat puncte de frontieră, iar Ucraina nu mai lasă să-i iasă produsele de pe teritoriu" citează ei, ca exemplu.

„Aceste hotărîri se vor multiplica în următoarele luni în detrimentul posibilității de uniune economică", se arată în scrisoare.

„Un acord economic interrepublican este acum mai dificil de realizat decît în urmă cu două luni, iar piața comună a republicilor este deja amenințată", au conchis semnatarii scrisorii. (A.F.P.)

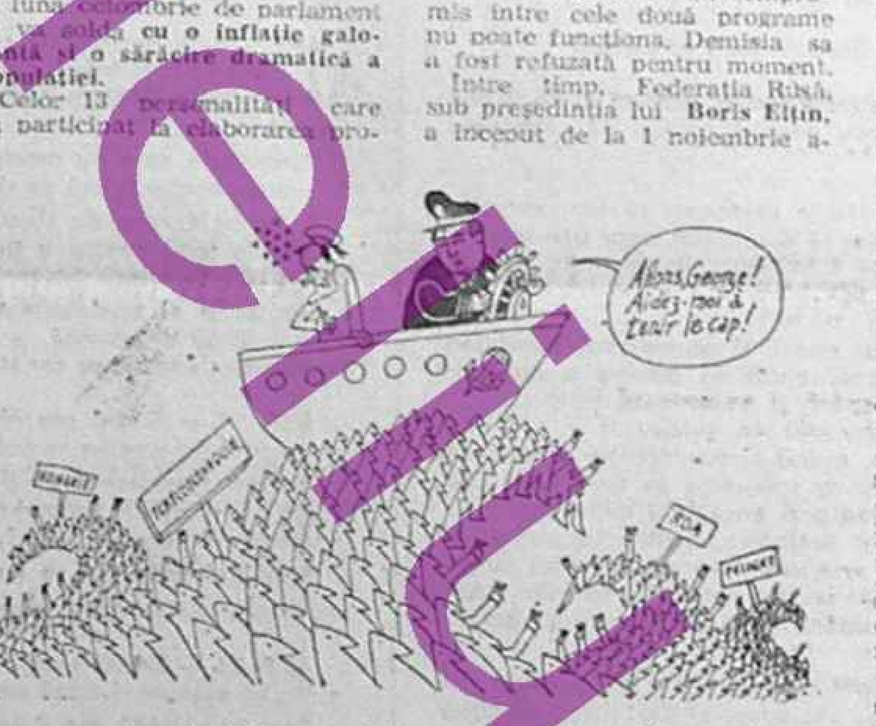

Hai George, ajută-mă să țin cîrma

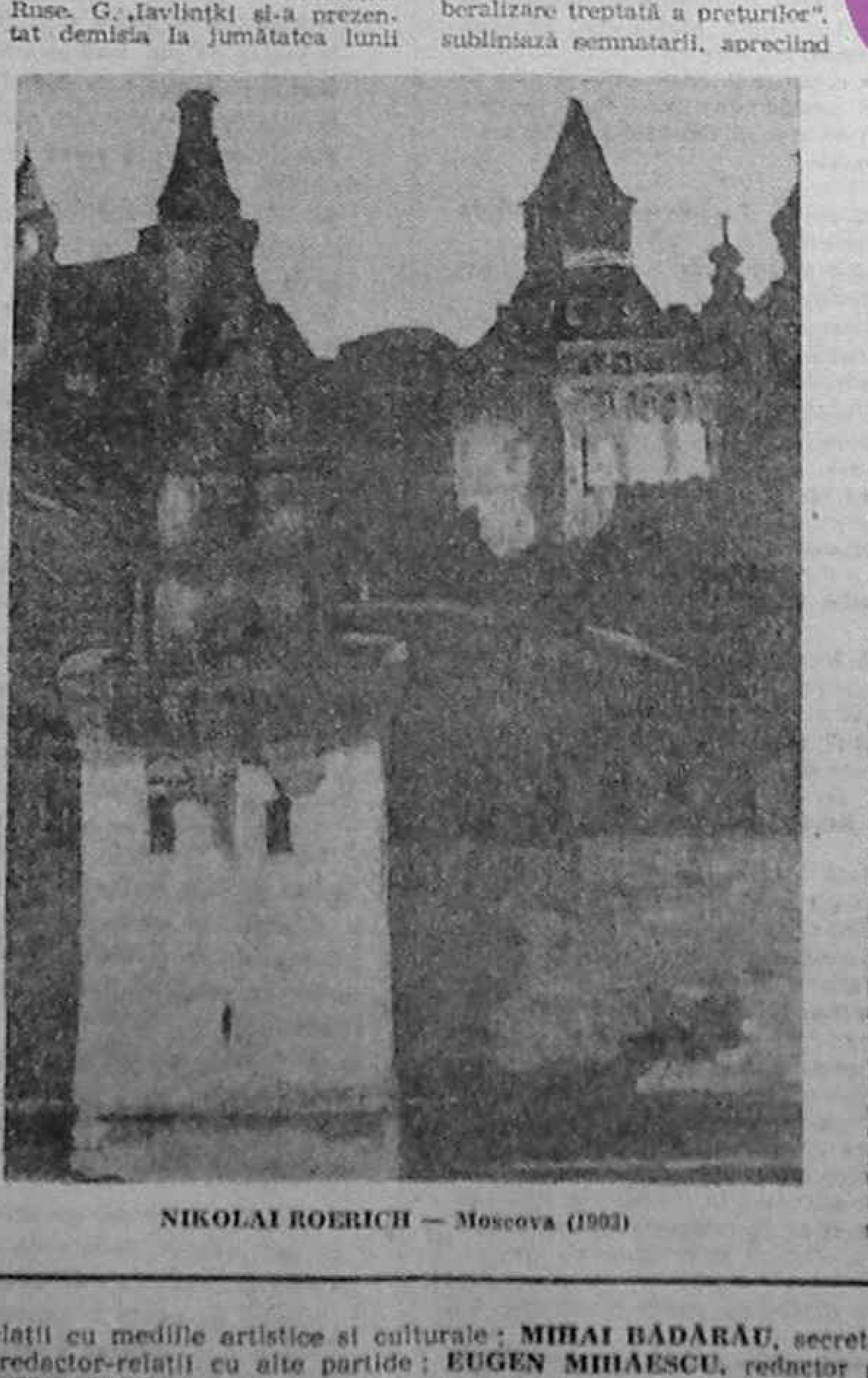

NIKOLAI ROERICH — Moscova (1903)

7 NOIEMBRIE 1990

Gorbaciov dixit

„Cu maximă probitate ne evaluăm istoria, dar nu trebuie să judecăm cu aceeași strictețe cu care judecăm perioada stalinistă, cu deformarea ideii socialismului, pentru că nu putem să ignorăm tot ceea ce a făurit poporul cu mintea și brațele în ultimele trei sferturi de secol", a declarat Mihail Gorbaciov în alocuțiunea rostită de la Mausoleul lui Lenin, în deschiderea paradei militare și a demonstrației de 7 noiembrie din Piața Roșie. Președintele sovietic a prezentat procesul de restructurare, care se desfășoară acum în U.R.S.S. drept „o nouă revoluție". Remarcînd îngrijorarea populației față de instabilitatea vieții cotidiene — deficite, cozi, scumpete, încălcarea ordinii —, președintele sovietic a spus: „Ne doare dezbinarea națională dar nu trebuie să intrăm în panică și cu atît mai mult să dorim să ne întoarcem înapoi". Exprimîndu-și încrederea în popor, Mihail Gorbaciov a spus în încheiere: „avem o șansă reală ca prin a doua mare revoluție să transformăm întreaga societate sovietică într-una normală, sănătoasă, echitabilă și, în final, prosperă".

Criza din Golf a dus la apariția unor divergențe între curentele islamice

Divizate deja în prosaudite și proiraniene, după revoluția islamică, curentele islamice din lumea arabă au resimțit profund criza din Golf, unele nezitînd să se alinieze Siriei, afirmă observatorii din regiune.

Această evoluție, evidentă mai ales în Iordania în rîndul palestinienilor, în Egipt și în Maghreb este uimitoare, căci regimul baasist și laic de la Bagdad a reprimat ani de zile mișcările șiite irakiene înainte de a fi adoptat, în ultimele trei luni, un limbaj religios mergînd pînă la apelul la „Jihad" lansat de Saddam Hussein la 10 august pentru eliberarea locurilor sfinte.

Dar ea se explică mai ales prin faptul că aceste locuri sfinte (Mecca și Medina) se află acum sub protecția unor armate alcătuite în majoritatea lor din nemulsumani în rîndul cărora americanii, aliații Israelului, sînt majoritari.

În fața acestei slăbiri a poziției saudite, în mod tradițional puternică în rîndul adepților Islamului, Iranul, care nu pare să creadă în „convertirea" regimului de la Bagdad, a încercat să-și impună supremația condamnînd, pe de o parte, invadarea Kuweitului și, pe de alta, desfășurarea americană în Arabia Saudită.

Începînd din 1924 (abolirea Califatului după prăbușirea Imperiului otoman), Islamul nu a mai avut nici un lider spiritual și, de la ayatolahul Khomeiny încoace, Iranul este în concurență cu Arabia Saudită pentru supremație.

Recent, președintele iranian Ali Akbar Hashemi Rafsanjani a propus ca „lumea islamică să cadă de acord pentru a-și alege un lider spiritual capabil să înfrunte problemele care dezbină lumea musulmană".

„Orice musulman, oriunde s-ar afla el, trebuie să fie alături de Saddam Hussein în lupta împotriva Occidentului și a Israelului" a declarat șeicul Nader Bayoud el-Tamami, purtător de cuvînt al „Jihadului Islamic" (creat în 1980, după revoluția iraniană). O altă organizație, „Jihadul islamic Beit al-Magdes", apropiat de Fatah, s-a raliat și el Irakului.

Alte două organizații — „Hamas", mișcarea rezistenței islamice care îi reprezintă pe „Frații musulmani" din Gaza, precum și „Jihadul islamic Kataeb el-Aqsa" apărut recent pe scenă cu revendicarea asasinatului comis împotriva celor 3 israelieni în Ierusalim — adoptă poziții maximaliste în conflictul israeliano-palestinian, fără însă a se alinia Irakului.

În timp ce în Liban mișcările islamice rămîn aliniate masiv Iranului, în Iordania cercurile islamice sînt, ca de altfel întreaga populație, favorabile Irakului.

În Egipt cercurile islamiste sînt divizate între „Frații musulmani" ei înșiși cu atitudini opuse față de criza din Golf și mai multe grupulețe extremiste. Toate acestea sînt cu atît mai reținute cu cît ele fac obiectul unei vaste campanii de arestări care s-a extins la un număr de peste 500 persoane după asasinarea președintelui Parlamentului, Rifaat Al-Mahgoub, revendicată de la Amman de o organizație necunoscută, „Frontul islamic mondial de eliberare".

Șeful suprem al „Fraților musulmani", șeicul Mohamed Hamed Aboul Nasr, a condamnat totuși invadarea Kuweitului exprimîndu-și în același timp însă rezerve serioase în privința desfășurării de forțe străine în Arabia Saudită. Această prudență se explică prin faptul că în Egipt cauza irakiană nu este cu adevărat populară (exodul și penuria pentru sute de mii de egipteni expatriați în Irak). Numai Partidul Socialist al muncii, neislamic, pare să facă campanie pentru războiul împotriva străinilor din Golf.

În peninsula arabă, unde în afara wahabismului oficial nu există curente islamice declarate, numai Yemenul cunoaște o anumită efervescență: două curente islamice se află în opoziție, unul „progresist", apropiat Bagdadului, dar care este minor, și celălalt majoritar, al „Reuniunii yemenite pentru reforme" (triburi yemenite din nord) care s-au opus în mod deschis atitudinii proirakiene a guvernului de la Sanaa.

În sfîrșit, în Maghreb, unde înfloresc curentele islamice — cu excepția Marocului, unde sînt pur și simplu interzise — „neoislamismul" Irakului pare să tenteze mai mult decît apelurile Iranului șiit. Sunniți, islamiștii maghrebieni sînt în mod tradițional mai apropiați de Riad. Dar ei nu s-au putut desolidariza de un sentiment popular, șocat de desfășurarea de trupe occidentale în apropierea locurilor sfinte.

În Tunisia, mișcarea „Al-Nahda" (Renașterea), pînă acum apropiată saudiților s-a aliniat opiniei publice a străzii organizînd manifestații antiamericane, propunîndu-și în același timp, să joace rolul de mediator în criza din Golf.

Aceleași poziții au adoptat-o islamiștii algerieni. Frontul Islamic al Salvării a propus crearea unei „armate islamice de intervenție" care să intervină în conflictele dintre țările musulmane și care să le apere în caz de agresiune externă. (A.F.P.)

Colegiul de redacție: PAUL LĂZĂRESCU, director; GEORGE ACHIM, redactor — relații cu mediile artistice și culturale; MIHAI BĂDĂRĂU, secretar general de redacție; DOINA BĂSCA, redactor-externe și relații externe ale P.N.T.-c.d.; GILDA LAZĂR, redactor-relații cu colaboratorii; ȘERBAN MADGEARU, redactor-relații cu alte partide; EUGEN MIHĂESCU, redactor șef adjunct; DORA MEZDREA, redactor — viața religioasă, democrația creștină; ȘERBAN POPA, redactor — liderul sindical, probleme sindicale

Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" — Sectorul export-import presă PO Box 12 201, telex 10376 presfir București, Calea Griviței nr. 64—66.
Tiparul: Combinatul poligrafic București